The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS
Editorial and Business Office: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Telephone 994-7917
Chicago: Editor — K. Ķezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
SATURDAY, AUGUST 29, 1964.

LATVIJA AMERIKĀ

70. n-rs. SESTDIEN, 1964. GADA 29. AUGUSTĀ 14. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792
Redaktora tālrunis vakaros — 766-2001
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

JĀPIEPRASA PADOMJU NOZIEGUMU IZMEKLĒŠANA

Diemžēl, jāatzīst, ka vēstures un pasaules sirdsapziņas priekšā līdz šim nav pienācīgi nostatīti visi Staļina briesmu darbi un to starpā izrēķināšanās ar Baltijas valstu virsniekiem. Ir ierosinātas dažādas starptautiskas izmeklēšanas, bet tās parasti ir apklusinātas. Krievi ir turpinājuši pat apgalvot, ka poļu vrsniekus pie Katiņas un citur esot apšāvuši vācieši. Patiesībā atraktās masu kapenēs vismaz pusi virsnieku izdevās identificēt, un viņu kabatās bija vēstules un dokumenti, kuŗi visi bija datēti pirms 1940. g. aprīļa, viņu nogalināšanas dienas un bez tam tos visus bija ķērusi lode pakausī, pēc čekas paraduma. Poļi ir nenogurstoši pacēluši balsis par savu Katiņu un prasījuši šo noziegumu izmeklēšanu.

Tā šinīs dienās Ņujorkas lielajā laikrakstā Herald Tribune bija iespiesta poļu-amerikāņu kongresa priekšsēža (Īst-Oranžā, Ņudžersijā) Tadeuša Ungara atklāta vēstule, kuŗā bija teikts: „Lai atļauts norādīt, ka mūsu dienās pastāv kāds režīms, kas līdzīgi nacismam ir pastrādājis fantastisku daudzumu vēl īpaši nepieminētu noziegumu attiecībā uz cilvēci. Viens no šādiem noziegumiem izdarīts 1940. g. aprīlī, kad apmēram 8.000 poļu virsniekus bija nogalinājuši padomju vīri Katiņas mežā, Smoļenskas tuvumā. Tas ir zīmīgs piemērs padomju nesaudzīgai izrīcībai, un tas ir ļoti simbolistisks visai komūnstu ērai, tamdēļ beidzot būtu jāatklāj dienas gaismā visi fakti, kas ir sakarā ar to."

—Te, kā redzams, iet runa par tiem poļu virsniekiem, kas pēc Polijas sakāves 1939. gada septembrī bija nolikuši ieročus krievu armijas priekšā, kas bija iebrukusi no austrumiem, kamēr poļu armijas galvenie spēki bija padevušies vāciešiem, kas tos bija ieslēguši no rietumiem un ziemeļiem. Līdz ar to apzīmējums „Katiņa" ir kļuvis par sugas vārdu visām pārējām vietām, kuŗās ir nogalināti poļu u. c. valstu virsnieki.

1941. g. 14. jūnijā Litenē un Varkaviešos notika vairāk par 120 latviešu virsnieku apcietināšana un aizvešana, bet masu kapenes Litenes tuvumā neizdevās uziet. Viņu vairums gājis bojā Noriļskas tundrā, pie Jenisejas upes ietekas Ziemeļu ledus okeānā. Litenes rajonā varbūt ir nošauts virsl. Feldmanis, kam drēbēs bijusi paslēpta otra pistole, ar kuŗu viņš nošāvis čekas majoru Doroženko un pēc tam pats pārspēts, kā to izdevās noskaidrot rakstniekam Jānim Grīnam (aizvestā un mocekļa nāvē mirušā rakstnieka kapteiņa Jēkaba (Aleksandra) Grīna brālim).

Bet tādas Katiņas latviešu virsniekiem ir vairākas un dažas var būt Maskavas Lubjankas un citu ieslodzījumu vietu tuvumā. Kā vienam no pirmajiem mocekļa liktenis bija vēlēts armijas štāba priekšniekam ģen Rozenšteinam, par kuŗu vācu un padomju lielo sarunu laikā iestājās pat Vācijas vēstnieks grāfs Šūlenburgs, jo ģenerāļa kundze bija valsts vāciete, bet pat šoreiz čeka neatklāja savu noslēpumu. Blēdīgā kārtā aizveda ģen. R. Klinsonu, kuŗam iedeva komandējuma apliecību ar norādījumu inspicēt kaŗa apriņķa pārvaldes, bet kuŗu čeka vilcienā Rīgā apcietināja ar norādījumu, it kā komandējuma apliecība būtu viltota. Apcietināja un aizveda ģen. Berķi, Virsaiti, Hartmani, Dālbergu u. c., bet ģen. Kļaviņu komandēja it kā uz augstākiem kursiem Maskavā; aizveda arī strēlnieku pulku varoni ģen. A. Krustiņu, kuŗam varbūt pārmeta to, ka viņš 1919. g. bija no sarkaniem str. pulkiem pārnācis Nac. armijas pusē, kopā ar citiem strēlnieku virsniekiem.

Rakstnieks Jānis Grīns ir savācis daudzus jaunus un savā ziņā sensācionālus datus par latviešu virsnieku deportāciju un sakopojis to sarakstu, kas drīzumā parādīsies jaunajā „Strēlnieka" n-rā.

Ļoti interesants viņa aprādījums par to, kā notikusi kapt J. A. Grīna apcietināšana. Viņš kopā ar kādu citu virsnieku, dažiem kareivjiem un čekas izraudzītu „sargeņģeli", bija norīkots topografiskos uzmērījumos, no tiem atvests un pievienots pārējiem likteņa biedriem. Līdz tam apmācību laikā viņš ticis norīkots krievu komandierim palīgā par tulku, jo latviešu instruktori un kareivji nav pratuši krieviski.

Pie tam viņš ir norādījis, ka, pildot instrukciju plānu un grafiku, tanī pašā laikā 1941. g. 14. jūnijā no Petseru nometnes un apkārtnes aizvesti vēl lielākā skaitā (pēc kapt. Purres ziņām) igauņu virsnieki. Tā visu baltiešu liktenis ir izrādījies vienāds. Tomēr nepietiktu tikai ar jauno datu un atklājumu publicēšanu, ja mēs nedarītu vēl kaut ko vairāk, ja mēs nemēģinātu saskaņot visu attiecīgo tautu pārstāvju iesniegumus un sūdzības attiecīgās amerikāņu un kanadiešu iestādēs. Te sabiedriskā doma un partiju vadība ir ļoti jūtīga, ja jautājums grozās ap vēlētājiem.

Mēs kopā ar poļiem, igauņiem, lietuviešiem, ukraiņiem un citiem, kas esam tk smagi cietuši no padomju varmācībām, un kas neesam vēl sagaidījuši norēķinus par smagām pārestībām, kuŗas nodarītas mūsu tautas brāļiem un cīnītājiem, gan varētu nostāties ar daudz tīrākām rokām un daudz labākiem trumpjiem attiecīgu iestāžu un partiju pārstāvju priekšā pašreizējām ASV lielajām vēlēšanām tuvojoties, pie tam labi zinot, ka Amerikas un Kanadas apstākļos nereti svarīgas vēlēšanas izšķiŗ pat daži tūkstoši vai simti balsu. Mēs nedrīkstam pieļaut, ka mūsu tautas slepkavas paliktu nesodīti.

E. Mednis

PAREĢOJUMS PIEPILDĀS

Prezidents Džonsons izrauga Minesotas senātoru Hūbertu Hamfriju Sav. Valstu vice - prezidenta amatam.

Pēc prezidenta vēstījuma, ka neviens no viņa kabineta ministriem vice - prezidenta godā netiks, šim amatam palika četri vadošie kandidāti, ar senātoru Hamfriju pirmā un Ņujorkas vecāko Vāgneru pēdējā vietā. Par Hamfrija nopietnāko konkurentu ieskatīja senātoru Makartiju, savā laikā senātoru Mansfīldu. Prezidents Džonsons izteicies, ka Hamfriju izraudzījis pēc konsultēšanās ar republikāņu partijas locekļiem, kuŗu spriedumu viņš augstu vērtējot, kā arī ievērojot savu kabineta locekļu, senātoru, Tautas vietnieku nama un vadošu ASV saimniecisku darbinieku domas.

ASV demokratu partijas pagurušajā kampaņā ar šo izvēli radās jauna dzīvība. 20.000 demokratu nacionālās konvencijas dalībnieku ziņu uzņēma skaļām gavilēm un prieka demonstrācijās cildināja prezidentu, kad viņš ieradās sanāksmes vietā.

Prezidentu Lindonu Džonsonu demokratu partijas prezidenta kandidātūrai uzstādīja Teksasas gubernātors Džons Konollijs, nosaukdams Džonsonu par atbildīgu valstsvīru, ne „karstas putras strēbēju," noteiktu rīcībā, ar cerībām uz labāku valsts nākotni. Konollijam pievienojās Kalifornijas gubernātors Brauns, Ilinojas R. Dēlijs, Mainas senātors Ed. Maskijs un Ņujorkas pilsētas galva R. Vāgners.

Gubernātors Brauns cildināja Lindoņu Džonsonu kā Savienoto Valstu, tā pasaules vienīgo cerību, uzsveŗot, ka viņš līdz šim vadījis valsti ar stingru zinātāja garu. Delegāts Dēlijs norādīja, ka šais vēlēšanās esot tikai viena izvēle — nevis turēties pa labi vai pa kreisi, bet gan izšķirties, vai iet uz priekšu vai atpakaļ.

Zīmīgi vārdi, tikai dažādi iztulkojami . . .

Senātors Hamfrijs, demokratu partijas viceprezidenta kandidāts, esot krass liberāls un nēģeru civīlo tiesību stingrs atbalstītājs. Lai gan šāda nostāja nav populāra dienvidus valstīs, prezidents Džonsons tomēr pārliecināts, ka Hamfrija izvēles dēļ balsu skaits demokratiem dienvidus valstīs nemazināsies.

Nozīmīgs ir prezidenta Džonsona lēmums attiecībā uz nesaskaņu likvidēšanu starp Misisipi kārtējo delegāciju un nēģeru „brīvības demokratu" grupu, kas pastāvēja uz savām politiskajām tiesībām demokratu partijas rindās. Pēc 4 dienu pamatīgas iedziļināšanās šai problēmā, demokratu partijas vadība bija spiesta, saskaņā ar prezidenta parakstīto Civīlo tiesību likumu, savās rindās uzņemt arī nēģeru pārstāvjus.

Prezidents L. Džonsons izšķiŗās par senātoru H. Hamfriju.

Arī baltie cīnīsies Kongo kaŗā

Ar militāro palīdzību, ko ministru prezidents Čombe saņēmis no Sav. Valstīm un Beļģijas, nepietiek, lai apturētu komūnistu Ķīnas atbalstītos nemierniekus. Uz Kongo federālo armiju Čombe nevar paļauties. Viņa kaŗavīri vienkārši negrib cīnīties un pat visniecīgāko ienaidnieka spēku priekšā atkāpjas.

Amerikāņu dotās kaŗa un transporta lidmašīnas Kongo apkalpo Kubas bēgļi. Tagad Čombe sācis formēt arī algotu ārzemnieku kājnieku armiju, kuŗā baltie cīnīsies plecu pie pleca ar melniem — pie tam vēl baltie no tādām segregācijas valstīm kā Dienvidāfrikas un Rodēzijas.

Neoficiāli avoti Leopoldvillē paskaidro, ka algoto kaŗavīru skaits jau sniedzoties vairākos simtos. Kamēr vairums nākot no Dienvidafrikas un Rodēzijas, Čombes ārzemnieku armijā esot pārstāvētas arī vairums Eiropas valstu. Kongo valdība, starp citu, ārzemnieku armijas eksistenci neatzīst. Vēl tikai pirms dažām dienām, kad jau bija skaidri zināms, ka Kaminas bazē, 260 jūdžu ziemeļrietumos no Elizabetvilles, tiek apmācīti ārzemnieki, Kongo valdība paskaidroja, ka šāda armija nepastāv, ka Kongo federācijai ir pašai pietiekami daudz kaŗavīru, — lai tiktu galā ar nemierniekiem.

Vietnamā vēl runā diplomāti un ieroči.

Prasa samazināt Apvienoto Nāciju armiju

Starptautiskās armijas palielināšanas plāni nepiepildās. Ģenerālsekretāra U Tanta padomdevēji prasa spēku samazināšanu.

Šīs nedēļas sākumā Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs U Tants ziņoja, ka līdzekļu trūkuma dēļ starptautisko armiju var nākties izvākt no Kipras jau pirms 27. septembra — otra trīs mēnešu termiņa beigām. Tagad U Tanta padomdevēji nākuši klajā ar plānu, kas starptautiskās armijas mūžu Kiprā gan paildzinātu, bet kaŗaspēku skaitliski samazinātu.

Apvienoto Nāciju armijas samazināšanu ierosināja ģenerālsekretāra U Tanta pārstāvis Galo Plaza, agrākais Ekvadoras prezidents. Pēdējais pārliecināts, ka mazāka starptautiskā armija grieķu un turku pamieru var nosargāt labāk nekā pašreizējie spēki. Ekvadoras diplomāts arī domā, ka mazāka armija atņemtu Kiprai tagadējo kaŗa lauka ieskatu un veicinātu politisku vienošanos.

Apvienoto Nāciju armijas samazināšanas plāns, kādu to izstrādājuši ģenerālsekretāra U Tanta diplomātiskie padomdevēji nesakrīt ar militāristu uzskatiem. Starptautiskās armijas virspavēlnieks ģen. Timaja joprojām atbalsta paša U Tanta 13. augustā izteikto prasību pēc armijas palielināšanas. Archibīskaps Makarioss Apvienotām Nācijām neatļauj turēt Kiprā vairāk kā 7000 vīru, bet tik liela starptautiskā armija vēl nav. Pēc pāris simtu angļu kaŗavīru izvākšanas Apvienoto Nāciju kaŗaspēks sarucis līdz 6000 vīriem.

Politiskā laukā Kipras vienīgais jaunums ir prezidenta Makariosa viesošanās Atēnās. Viņš un Grieķijas ministru prezidents Papandreu panākuši vienošanos Kipras aizsardzības jautājumos, Grieķijai apsolot, ka varbūtējas Turcijas agresijas atkārtošanās gadījumā Kipra var paļauties uz grieķu militāro palīdzību.

Pašrejzējā Apvienoto Nāciju iejaukšanās Kipras disputā nav apmierinājusi un neapmierina nedz prezidentu Makariosu, nedz Grieķijas ministru prezidentu Papandreou. Lai pievērstu Kiprai plašāku pasaules uzmanību Kipra un Grieķija šo jautājumu nolēmušas pacelt Apvienoto Nāciju pilnsapucē.

Pagaidām vēl nav zināms, kādā veidā Kipra un Grieķija salas problēmas pilnsapulcei pasniegs, bet jādomā, ka abu valstu argumentu pamatā būs sūdzības par Turcijas agresiju — kam patiesībā nav nekāda sakara ar īsto Kipras juku sākumu.

Komūnistu apcietināšanas Indijā

Kopš šīs nedēļas sākuma, kad Indijas komūnistu partija uzsāka demonstrācijas valsts mērogā pret nepārtraukto pārtikas cenu pieaugumu, apcietināti vairāk kā 3000 komūnistu. Par vislielākiem arestu viļņiem ziņo no Jaundeli, Bombejas un Džaipuras

Komūnisti gan nav vienīgie, kas Indijā protestē pret pārtikas cenu celšanos. Vairākās provincēs notikušas plašas demonstrācijas, kas draud apņemt visu Indiju. Pārtikas trūkums un ārkārtīgi augstās cenas visvairāk jūtamas lielpilsētās. Lai gan valdība pieliek visas iespējamās pūles, atveŗot jaunus veikalus, kur pārtika dabūjama par regulārām cenām, pārtikas trūkuma un sadales jautājums vēl nav atrisināts. Stāvokli savai propagandai izmanto komūnisti.

VAI SAV. VALSTU POLITIKAS MAIŅA VIETNAMĀ

Šī gada jūnijā, pēdējā mēģinājumā apturēt Arizonas senātoru Goldvoteru, Henrijs Kabots Lodžs atstāja sūtņa posteni Saigonā un pārcēlās atpakaļ uz Sav. Valstīm. Bet, kādreizējā republikāņu viceprezidenta kandidāta politiskā karjēra demokratu valdībā vēl nebija beigusies. Pēc komūnistu lielgaballaivu uzbrukuma amerikāņu iznīcinātājiem Tonkīna līcī un uzbrukumiem sekojošiem amerikāņu atmaksas uzlidojumiem prezidents Džonsons aicināja Lodžu jaunā amatā. Pēdējais kļuva prezidenta speciālsūtnis un uzsāka braucienu pa Ziemeļatlantijas organ. valstu galvaspilsētām, izskaidrojot Sav. Valstu politiku Vietnamā. Vispirms Parīzē un vēlāk Briselē Lodžs uzsvēra, ka Vietnamā Sav. Valstis netic militāram, bet tic politiskam atrisinājumam.

Vai tas nozīmē, ka Vašingtona nolēmusi akceptēt prezidenta de Golla priekšlikumu jaunai starptautiskai konferencei? Lodžs atbildēja negatīvi. Sarunas varētu sākt tikai pēc tam, kad komūnisti pārtrauktu agresiju pret Dienvidvietnamu.

Zīmes Vašingtonā rāda, ka Sav. Valstis būtu sākušas nopietni domāt par politikas maiņu Vietnamā Militāri dienvidvietnamieši, ar visu lielo amerikāņu palīdzību, joprojām mīņājas uz vietas. Pēdējā laikā Dienvidvietnamas armija cietusi vienīgi zaudējumus.

Par eventuālu Vietnamas miera sarunu ceļā nule kā sācis uztraukties republikāņu kandidāts Barijs Goldvoters. Pēdējais uzsvēra, ka sarunu ceļā panākts miers un neitrālizācija pavērs durvis komūnistu infiltrācijai ne tikai Dienvidvietnamā, bet visā Dienvidaustrumāzijā.

Politiskas jukas Dienvidvietnamā

Kārtējo reizi dienvidvietnamiešu cīņu pret komūnistiem apgrūtinājušas iekšējas jukas. Ministru prezidents ģen. Kāns, kas pirms dažām dienām sevi iecēla prezidenta amatā ar gandrīz neaprobežotām tiesībām, bijis spiests atkāpties. Diktatūras vietā Kāns pašreiz vada tikai pagaidvaldību.

Studentu un budistu pūļi, armijas un policijas netraucēti, demonstrē Dienvidvietnamas lielāko pilsētu ielās.

Ieceļot sevi prezidenta amatā, Kāns cerēja, ka studentu un budistu demonstrācijas nenotiks. Studentiem ģenerālis draudēja ar iesaukšanu armijā, budistiem solīja visu iespējamo atbalstu. Bet ģen. Kāna cerības nepiepildījās. Atceltais prezidents ģen. Mins budistu aprindās bija daudz populārāks nekā Kāns.

Arī no armijas aprindām, no Dienvidvietnamā valdošās militārās juntas, Kāns nav saņēmis tādu atbalstu, kādu viņš būtu gaidījis.

LATVIJA

70. n-rs. SESTDIEN, 1964. GADA 29. AUGUSTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

KOMŪNISTU VERGU TIRDZNIECĪBA

Par komūnistu vergu tirdzniecību šī vārda pārnestā nozīmē ir daudz dzirdēts un lasīts brīvās pasaules presē, bet par vergu tirdzniecību šī vārda tiešajā nozīmē savā laikā varēja jau runāt, kad Kastro pārdeva Savienotām Valstīm nelaimīgos Cūku līča kaujā saņemtos gūstekņus. Tas bija, tāpat kā visi parastie tirdzniecības darījumi, divpusīgs. Kastro sala apmainīja ar ASV zināmu skaitu cilvēku pret samaksu naudā un graudā. No apmaināmo gūstekņu viedokļa raugoties, tas bija ceļš, kā izkļūt no Kastro komūnistiskās valsts verdzības, bet, raugoties no visas patiesi civilizētās pasaules viedokļa, tas taču bija un paliek tāds pats cilvēku tirdzniecības darījums, kādus pirms pāris simtu gadiem mēdza atzīt par pieļaujamu un godīgu veikalu, kad bija vajadzīgi darba vergi. Jau tad daudzi īsti kultūrāli cilvēki uz vergu tirgotājiem lūkojās ar nicināšanu un riebumu. Dīvainā kārtā šādu nicināšanu un riebuma sajūtu civilizētajā pasaulē neradīja Cūku līča „darījums", un bija pat cilvēki, kas tanī centās saskatīt arī dažas cilvēcības pazīmes.. Tik tālu ir nonākusi civilizētā pasaule 20-tā g. s.

Ja Kastro sala izdarīja tikai šo vienu „vergu lieltirdzniecības" darījumu un pēc tam par šāda veida darījumiem vairs nekas nav dzirdēts, tad, kā liecina trūcīgās ziņas, kas nokļuvušas brīvās pasaules dažos lielajos laikrakstos, kāda cita komūnistu valsts — Rumānija esot vairākus gadus piekopusi t. s. „vergu sīktirdzniecību", lai tādā ceļā iegūtu kāroto ārzemju valūtu, un šāda „tirdzniecība" turpinājusies līdz pat pagājušā gada beigām. Pēc rumāņu politisko emigrantu ziņām šāda „tirdzniecība ar cilvēkiem" norisinājusies ilgāku laiku! Par $ 15.000,- „gabalā" varēts „izpirkt" emigrantu ģimeņu piederīgos, kuriem iestādes liegušas izceļošanas atļaujas . . . Maksa vai „cena" kā tas mēdz būt visos tirgos, ir bijusi svārstīga, atkarājoties galvenokārt no pircēja maksātspējām. Cenas ir bijušas augstākas, ja attiecīgā persona ir bijusi apcietinājumā, un zemākas, ja objekts bijis brīvs. Mazākas summas samaksātas par emigrantu sievām, māsām vai bērniem. Galvenais šo darījumu izkārtotājs ir bijis kāds Rumānijas uzticības vīrs un tirdzniecības darījumu aģents, kas pastāvīgi dzīvojis vienā no Londonas labākajiem apvidiem. Viņš pirms kādiem 5 gadiem uzsācis „brīvības pirkšanas" darījumus, sadarbojoties ar Rumānijas sūtniecību Londonā. Izpirkšanas naudas parasti iemaksātas kādā Šveices bankā, un Rumānija tās izmantojusi vieglās rūpniecības mašīnu un citu rietumu preču iepirkšanai ar jau minētā Londonas aģenta starpniecību. Šādi darījumi notikuši vairāki vienā nedēļā! Pēdējā laikā tie esot gan apsīkuši, jo laikam nav vairs pietiekami turīgu kontrahentu, kas varētu un gribētu, lai „cilvēkus" tiem piegādā pret samaksu dolaros!

Pēc ziņām, kas saņemtas pa aplinkus ceļiem, no Pad. Savienības un tanī inkorporētām „republikām", šinī daudz dēvētajā „strādnieku paradīzē" gan nepastāv tik atklāta vergu vai cilvēku tirdzniecība kā Kubā un Rumānijā, bet tās vietu aizstāj „vergu melnā tirdzniecība". Padomju Savienības birokrati, kas ir pastāvīgi izsalkuši pēc kukuļiem, ar visiem atļautiem un neatļautiem līdzekļiem kavē emigrantu tuvo piederīgo izceļošanu. Tikai tanīs gadījumos, kad šie piederīgie ir pietiekami „apķērīgi", lai prastu iedot kukuli, izceļošanas lietas kārtojas kā pa gludu šoseju . . . Šo iemeslu dēļ arī pēdējā laikā no Padomju Latvijas izkļūst ārā tikai visai retais. Labākais ceļš esot sameklēt kādu „padomju advokātu", kam ir vajadzīgie sakari un pieredze šādu lietu kārtošanā, un tad izceļotājam vairs ne par ko nav jābaidās. Kukuļošanu esot jāsāk reizē ar pases un izceļošanas atļaujas pieprasīšanu.

Laikam būs grūti iedomāties vēl kādu lietu, kas mūsu gadu simteni varētu vēl vairāk apkaunot vēstures acis, bet komūnisti no vēstures sprieduma nebaidās, jo viņi mēdz laiku pa laikam „vēsturi pārrakstīt" resp. „pārlabot", pieskaņojot to katra laika komūnistu partijas galotņu interesēm. Viņi pat nekautrējas un nejūtas smieklīgi, daudzinot brīvības vārdu un it kā iestājoties par to tautu brīvību, kas vēl nav nonākušas „komūnistu brīvības apustuļu" varā!

A. Kalns

Tautieši!

Ja jums kaut kas jāiegādājas vai arī vajadzīgs lietpratīgu darbs, tad lasiet sludinājumus mūsu laikrakstā. Jūs noteikti atradīsit latviešu veikalu vai amatnieku, kas varēs jums pakalpot.

A. Plensners

DZIESMU SVĒTKU IZSKAŅAS

Svētki Hamburgā pagājuši, bet to iespaids tik drīz negaisīs. Varbūt daudziem — jauniem un arī ne vairs jauniem Hamburgā vadītās dienas iezīmējušas pat pagrieziena vai atgriezienu nacionālajā apziņā. Bez pārspīlējuma šos dziesmu resp. kultūras svētkus var pielīdzināt ietekmes ziņā tiem, kas bija pirms mūsu valsts laika. Mūsu valsts laikā tiem vairs tāda spēka nebija, izņemot varbūt pašus pēdējos. Mūsu pašu valstī, kur jau tiešām bijām kungi un viss gāja savu gaitu, svētki izpaudās vairāk ārējā nekā iekšējā fortē. Un pie augošā greznumā. Dziesmu svētki tad vairāk bija tikai tradicija, turpinājums, nodeva pagātnes atcerei. Tagad tas atkal kļuvis citādi.

Tagad esam izkaisīti un apdraudētāki savā tautībā nekā jebkad agrāk. Tagad un vēl vairāk kā jebkad mums atkal vajadzīgs kāds saistītājums, lai mēs spēcināti turētos kopā. Un tas, kas šais svētkos visspilgtāk izpaudās, ir kopsatura griba. Ja tā kļuva tik liels notikums, tad par to sevišķa atzinība, manuprāt, pienākas ne vien goda un faktiskiem vadītājiem un tā tālāk uz leju, bet tieši vispirmām kārtām „lejai". Tā sākama ar klausītājiem un skatītājiem. Ne vien tāpēc, ka „kas būtu saule, ja nebūtu kam spīdēt". Bet tāpēc, ka tik spilgti bija izpaudusies tieksme pēc tās siltuma, lai cik to vāju varbūt sākumā domāja. Un cik atsaucīgi visu uzņēma! Četri, pieci tūkstoši latviešu (neviens īsti nepateiks, cik to bija) bija sabraukuši no visas Eiropas, pat pasaules malām, galvenokārt, lai atkal pabūtu kopā, satiktos, parunātos un savā kopībā būtu atkal „tauta". Tas bija galvenais, kas vilcis. Viss cits sākumā bija tikai vairāk iegansts, vietas un laika apzīmējums. Tik plaša atsaucība, tik negaidīti liels kopā sanākums bija pirmais jūtu pacēlums. Pirmais aizkustinošais pārsteigums. Tas deva pamatnoskaņas spēku un cildenību.

Ja arī no cerētām sastapšanām bieži iznāca tikai mirkļa pavidējumi — lielajā plūsmā pat tuvinieki bieži pazuda viens otram un bija grūti sameklējami, tad tomēr tas vien, ka zināja vai manīja daudzus ilgi neredzētus, pat vairs vārda nezinot, bet saskatot atmiņā palikušus vaibstus, visu šo lielo ļaužu saplūdumu pārvērta it kā lielā tuvinieku un paziņu vienībā.

Tas bija jūtams jau svētku dievkalpojumā 5. augusta vakarā. Sv. Miķeļa baznīcas lielās telpas varbūt vēl nekad nebija tā pārpildītas bijušas. Un viss tas, kas tik saviļņojoši bija jūtams šai dievkalpojumā, nenāca tikai no altāra un kanceles, mūzikas un koŗa skaistiem devumiem, bet veidojās kopnoskaņā ar milzīgo, Dievam savu pārdzīvojumu un lūgšanu raidošo draudzi.

Vēl ilgi pēc dievkalpojuma, šīs kopības pārņemts, liels ļaužu pulks stāvēja baznīcas priekšā, paziņām sasveicinoties. Bieži pirmo un arī vienīgo reizi šais dienās. Bet arī tas nebija maz.

„Svētki izdevušies daudz labāk, nekā bijām gaidījuši," cik bieži šo atziņu dzirdējām jau šai pirmā vakarā pēc dievkalpojuma, kaut arī svētki vēl visumā bija priekšā. Necerēti labās izdošanās sajūta bija radusies jau no tā vien, ka tik daudzi bija kopā.

Un tad ar svinīgo atklāšanu, teātŗa izrādēm, lirikas pēcpusdienu, bērnu rītu, izstādēm, tautas dejām, jaundarbu koncertu un beidzot visa vainagojumu — kopkoŗu diviem koncertiem nāca kāpinājumā tiešām vai viss „daudz labāk, nekā varēja gaidīt."

Arī te gandrīz visur savstarpēji iedarbojās devēji un ņēmēji. Devēji bija veikuši tiešām ārkārtēju darbu. Bet varēja jaust, kā viņus paceļ un aizrauj ne vien lieliskie vadītāji, bet arī tūkstoši kāri uztverošu un tik atsaucīgu klausītāju un skatītāju.

Atskatot notikumus, prātā paliek arī svētku akts. Tā augstākā puante bija Hamburgas senātora runā, kad viņš izteica apbrīnu latviešiem, kas tagad, dzīvojot, piemēram, Zviedrijā, varētu teikt, ka ir zviedri, Anglijā — angļi, Vācijā — vācieši, Amerikā — amerikāņi, bet lepni saka, ka ir latvieši. Svešstautieša cieņas apliecinājums tādai latviešu stājai atbalsojās ne tikai brāzmainos aplausos. Daudzu valgās acis rādīja, ka tas skāris ko dziļu. Ko sakām paši, tas bieži paiet garām. Ko saka cits, tas iedarbojas spēcīgāk. Varbūt daudziem jauniem un arī ne vairs jauniem tas bija svētku pats spēcinošākais brīdis. Nacionālās pašapziņas pacēlums. Tas vairs nepāries un neizgaisīs pašu dažkārtējos „atklājumos" un prātojumos. Arī pašu runas bija svinīgam gadījumam piemērīgas un korrektas, ir nodevā vēsturiskam dziesmu svētku atskatam, ir cildinājumam Hamburgai kā pasaules vārtiem, pa kuŗiem ceram atgriezties, utt. Nav nekā iebilstama. Pēc akta, pārrunājot iespaidus ar kādu draugu, vienu no mūsu preses visvecākiem un ievērojamākiem darbiniekiem, vienojāmies, ka te vai arī noslēgumā būtu īsti iederējusies arī tāda aizrautība, lai nu saka ko grib, kādu spēj kontaktā ar klausītāju pulku dot no mūsu puses, piemēram, pulkvedis Lobe. Bet tad jau būtu jāatceras kaŗavīri . . .

Var jau gan būt, ka tai pretimnākšanā, ko vairāk kā citas valstis un tautas mums parāda vācieši, tagad (dzirdēju, ka Hamburgas pilsēta un Vācijas valdība mūsu dziesmu svētkus atbalstījusi ar vairāk kā 20.000 vācu markām arī materiāli, un tas tikai viens gadījums citu virknē) kaut kur viņu „zemapziņā" ir kāds nieks arī no tā, ka esam likteņspiesti bijuši kopīgā frontē pret austrumu briesmām. Var jau būt.

Mēs apskatījām ļoti godājamo svetku goda prezidija sastāvu. Tur bija atzīmēti 10 cienījami vīri: R. Liepiņš, A. Abakuks, P. Apmanis, E. Blese, P. Ērmanis, V. Janums, J. Mediņš, T. V. Ozoliņš, N. Strunke, J. Tepfers.

Pulkvedis V. Janums tur var reprezentēt ir izcilu personību un sabiedrisku darbinieku, ir sevišķi izcilu un godājamu kaŗavīru. ir lielākās latviešu vispasaules organizācijas priekšnieku, ir Vācijas latviešu pašvaldības vadītāju. Var stāvēt pats savā un daudzu vārdā. Bet tieši tāpēc, ka viņa pārstāvība tik plaša, kāda cita nolikšana vēl blakus skaidrāk rādītu, ko īsti grib izcelt un pagodināt. Piemēram, kāda no mūsu „melno" vidus. Vai tad Vācijā dzīvojošie latvieši, un ne viņi vien, varētu nezināt, ko tie visus šos gadus darījuši un devuši mūsu nacionāli sabiedriskām pūlēm. Domāju, ka tā būtu vairāk kā pelnīta atzinība un pateicība, kādu viņu tiešu pārstāvi ierindojot pagodināto sabiedrībā. Jeb kāds cits grupējums Vācijā vai citur būtu vairāk darījis? Varbūt arī mūsu garīdzniecība ar kādu pārstāvi būtu pelnījusi atzīmēšanu? Un beidzot — varbūt arī mūsu prese? Lai nu kāda virziena katrs laikraksts un cik tur apdrukātu lappušu, mūsu nacionālās un kultūrālās dzīves galvenais aģents vēl vienmēr ir tā. Bez tās nebūtu domājami savos apmēros dziesmu svētki ne pagātnē, ne arī šie un vēl turpmākie.

Dziesmu svētku rīkotāju pagodināto vidū turpat puse ir latviešu diplomāti. Tas labi. Ja mēs paši viņus negodāsim un pasvītroti neatzīsim, kas tad to darīs? Tā pacelti gandrīz visi, kaut arī ne visi Eiropā, kas vēl pie „varas". Manuprāt tomēr nebija smalkjūtīgi, ne citādi labi, ka rīkojot svētkus Vācijā, liekas, bija aizmirsts ir goda prezidija ,ir goda viesu (laikam taču tādi arī bija) vidū viens no mūsu visvecākiem diplomātiem — divreizējs un arī pēdējais Latvijas sūtnis Vācijā Edgars Krieviņš. Viņu tur bija nolikušas Latvijas valdības kā demokratijas, tā citos laikos. Viņš tur mūsu v a l s t i pārstāvējis godam. Bet tās ir lietas, kas nav bijušas visas šīs svētkus par svētkiem pārvērtušās lielās saimes, bet iniciātoru un rīkotāju ziņā.

Pie vadības kļūmes, pagurumā saprotamas, pieskaitāms aicinājums latviešiem atklāšanas dienā neapmeklēt izstādes, lai tās varētu apskatīt vācu viesi. Vācu viesu nebija sevišķi daudz, un tie apskates lietu nodarīja, ar pieklājīgu pakavēšanos, cik varēja vērot, it drīzi. Un tā izstādēs radās tukšums, kas neko lielu neaizpildījās arī vēlākās dienās; nerunājot nemaz par visu laiku nomocītiem dziedātājiem un diriģentiem, arī citiem atstarpes starp sarīkojumiem nebija lielas, un tāpat, saprotams, gribējās redzēt arī pilsētu un veikalus, un arī kādu brīdi atpūsties. Pirmajā dienā izstādes, drīz pēc akta, būtu tieši vērienā. Arī vācu viesiem neko nekaitētu just latviešu pašu interesi. Viens no izstādītājiem pēdējā dienā man rūgti sūdzējās, ka no viņa izstādītā nav nopirkts pat viens vienīgs priekšmetiņš. Viņš teicās tagad pagriezt muguru visam, ko darījis un gribējis darīt latviskuma labā.

Būtu ļoti žēl, bet, domājams, pāries. Vēl vairāk būtu žēl, ja visi mūsu tautai un kultūrai darbotos tikai, atsaucību vai panākumus gaidot. Visi gan nevar būt Antiņi, bet nav trūcis un netrūks arī tādu. Tur mūsu spēka pamats. Vajadzētu saprast arī, ka vairākas svētku dienas svešā pilsētā nav labvēlīgas pirkumiem, „kuŗus var atlikt". Maks lielākai daļai nav kāds pilnais un arī bagāžu negribas „lieki" pārslogot. Izstādēm tādās dienās ir vairāk iepazīstināšanas nozīme, lai tad pirkumi, cerēsim, nāktu no „mājām".

Ja par divreiz „pilnu namu" teātŗa izrādēs varbūt nevarētu teikt, ka izrādes bija labākas nekā varēja gaidīt, tad par pašu J. Gulbīša (viņam jau sen, veiksmīgam rakstītājam, vajadzētu atmest to Viesieni, kaut vai divu ie dēļ vien) lugu gan, ja tikai viņš neapvainotos. Tā uzrakstīta „laikmetīgi" un veikli. Nav trūkums labu asprātību un arī situāciju. Tāpat ir sava smeldzīte.

„Lirikas pēcpusdienā" visspilgtākais un aizkustinošākais rakstītājam un varbūt arī daudziem citiem bija Ilonas Leimanes parādīšanās. Tā nebija paredzēta, un Ilona Leimane laikam bija viena no daudziem tūkstošiem gaidīti un negaidīti ieradušos. Uzaicināta, viņa nolasīja pāris tīkamu dzejolīšu un, tāpat, acīm redzami pēc vadītāja mājiena, lasīšanu paklausīgi aprāva, pavadījusi katedrī visīsāko laiku. Tas nekas. Lai nu kā kuŗam, viņas vieta latviešu literātūrā jau nodrošināta un paliks ilgam laikam. Vēlāk viņu redzēju šad tad studentu ēdnīcā, vientuļi vai kā likās gadījuma sabiedrībā pacietgi gaidām kuslās maltītes šķīvi. Kā arī būtu gādāts (ja bija) svētku dienās par viņu, bet kad nāks prāvā atlikuma (kad tad tas varētu būt, ja ne tagad?) dalīšana, vispirmais par ko būtu jādomā, manuprāt, ir viņa. Ja kas tiktu domāts par trimdas literātu saimi, tad nezinu, vai kādām jūtamāks atbalsts būtu vajadzīgāks un, salīdzinot ar paliekamo devumu, pelnītāks.

Tautas deju uzvedums (labi, ka tas bija vienkāršs, bez akrobatikas, ko bieži redz „tautas dejās" citur), bērnu rīts un sevišķi mūzikas jaundarbu koncerts pilnā mērā iederējās „necerēti labā". Pēdējais bija ļoti interesants un „nemaz nebaidīja", kā dzirdēju kādu atsauksmi. Izpildītāji bija rūpīgi gatavojušies un izcili mūziķi. Tikai — visu cieņu visiem dalībniekiem — tādā mūsu kultūras skatē gan būtu vietā blakus diviem latviešu *mākslinie*kiem arī pārējie no mūsu pašu vidus. Citādi var dabiski rasties nepareizs ieskats — pašiem un citiem — ka mums tādu nav. Mēs taču, piemēram, bijām iztikuši ar saviem spēkiem arī tautas dejās . . .

Pēc visa „necerēti labā" kulminējums bija abi kopkoŗu koncerti 8. augusta priekšpusdienā un vakarā. Ja pirmajā laba daļa lielās aulas palika tukša, bet pie ieejas biļešu pārdevējām prāvas sloksnes nepārdotas, tad tā ir neuzmanīgas „pārreklāmēšanas" vaina. Tik plaši tika sludināts, ka biļetes arī uz rīta koncertu jau izpārdotas. Laba daļa cilvēku tam arī noticēja un vairāk nemeklējās. Žēl mazāk marku, kas neienāca (kaut to nebūtu tik maz), bet cilvēku, kas tik labprāt būtu koncertus noklausījušies. Žēl, jo diezin vai tādā kvalitātē un pārdzīvojumā to vēl kad un kur dzirdēs. Bez tam daudziem tas tā kā tā būtu pēdējais.

Kam bija izdevība dzirdēt to vai vēl sevišķi vakara koncertu, tam viss tas paliks ilgā iespaidā.

Pēc kulminācijām nāk paslīdēšana lejup. Diemžēl, tas sakāms par noslēguma „balli". Ja vadīt nozīmē paredzēt, tad balles rīkotājiem paredzēšanas un arī izkārtošanas iespējas nebija lielas. Grūti jau bija tūkstošgalvaino kārtot. Tas tiesa. Un daudz kas nebija kārtotāju vaina vien. Daudzi netika iekšā. Daudzi, kas tika, to nožēloja. Studentu ēdnīcas telpas, šauras jau ikdienas mūsu vajadzībām, nebija piemērotas nekādā ziņā, ja arī tās nav mazās. Iznākusi bija, gribot negribot, arī dalīšana āžos un avīs. Daži darvas pilieni var bojāt pat veselas medus mucas garšu. Bet bija jau daudziem savi prieki arī tur. Un pāri par to, kas nekur un nekad nevar un nebūs pilnīgs, jāpatur šie svētki kā patiesa lieluma un kopturas uzmirdzējums. Kā mūsu dziesmas un citu mākslu vara. Vara, ko nevar atņemt, kamēr paši to kopjam un glabājam.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

Irma Dankere

Jaunatnei

Reiz lasīju pasaku, kas sākas apmēram šādiem vārdiem: „Ir cilvēki ar stikla sirdīm — kad tām maigi pieskaras, tās klusi skan, bet kad rupji piedauza, tās saplīst."

Tagad man liekas, ka šie vārdi nav no pasakas, bet no dzīves, jo tie nevienā laikmetā nav tik spilgti iederējušies kā tieši mūsu laikos, t. i., pēckara gados un nenormālos bēgļu nometnes apstākļos, kazārmās, barakās, kurās bieži vairākas ģimenes bija saspiestas vienā telpā.

Vai mūsu jaunatne tur arī nedabūja vienu otru belzienu, vai viņu jaunās sirdis bija pasargātas no dzīves rupjībām? Šie pasakas vārdi ne uz vienu neattiecas vairāk kā tieši uz mūsu jaunaudzi, kuŗa ar visām saknēm tika izrauta no dzimtās zemes un atkārtoti pārdēstīta svešos neparastos apstākļos — ne tikai no nometnes uz nometni, no skolas uz skolu, bet arī no vienas zemes uz otru.

Ir ģimenes, kuŗas no nometnēm Vācijā emigrēja uz Angliju, Zviedriju, Dāniju un pēc dažiem gadiem pārcēlās uz dzīvi ASV. Ir ģimenes, kuŗas emigrēja uz Austrāliju vai uz Braziliju, Venecuēlu un vēlāk pārcēlās uz Kanadu vai Sav. Valstīm. Ne tikai bērniem un jaunatnei no bēgļu ģimenēm bija atkārtoti jāmaina skola un mācības valoda, bet v i s i mūsu bērni bez izņēmuma bauda izglītību svešvalodu mācības iestādēs, lai kādā zemē viņi dzīvotu. Ar labām piemērošanās spējām viņi visi iekļāvušies viņiem svešā vidē un ne tikai tiek mācības programmai līdz, bet pavisam objektīvi jākonstatē, ka liela daļa no latviešu jaunatnes ir izvirzījusies pirmajās rindās. Nav mans nolūks jūs glorificēt, jaunie draugi, bet par šo centību un neatlaidību paldies pateikt gan gribas.

Tu, latvju jaunatne, esi mūsu laime, mūsu lepnums, mūsu rītdiena. Kāds prieks just tavu svaigo vitālo spēku! Kāds prieks redzēt, kā tu, pa dzīves ceļu iedama, arvien kāp uz augšu, pa pakāpītei — uz augšu vien. Esmu pārliecināta, ka tāda augšupkāpšana notiek arī iekšēji.

Latviešiem piemīt tieksme pēc izglītības, tendence sasniegt iepriekšējo augstāko dzīves līmeni. Bet katrs sasniegums, katrs nosēgums nes sevī jaunu sākumu, un iegūt zināmu mācības gradu nenozīmē apstāšanos.

Mācīties nenozīmē tikai nostabilizēt savu nākotni materiālā ziņā, tas ir daudz vairāk: smelt zināšanas no visiem pieejamiem avotiem un daudzpusīgām grāmatām nozīmē iegūt plašu redzes aploku, augt garīgi, augt dziļumā. Tam, kam iespēja zināšanas iegūt, atveras arvien it kā jaunas durvis — viņš drīkst ielūkoties citā telpā, un šī gaišā telpa kļūst aizvien plašāka un reizē iekšēji tuvāka. Bet garīgā pasaulē miera nav, tur valda tieksme uz priekšu, tur ir pastāvīga meklēšana, tur ir nemitīga cīņa ar jautājumiem un problēmām. Jo vairāk mēs pēc daudzpusības tiecamies, jo dziļāk mācībās ielaužamies, jo biežāk pāri jauniem jautājumiem klūpam, jo spilgtāk mēs sākam aptvert, cik maz mēs īstenībā zinām.

Varam meklēt padomu vai atbildi pie pasaules lieliem domātājiem, filozofiem, rakstniekiem. Ir vērts ieurbties ķīniešu vecās gudrībās, lasīt indiešu vai sengrieķu tulkojumus, iepazīties ar Hēgelu, Kantu, Šopenhaueru, daļēji pieņemt vai noliegt Nīčši, sekot Džona Raskina domām, iedziļināties Gētes „Faustā", staigāt līdz Dostojevska vai Tolstoja tēliem, meklēt Raiņa rakstos un, kam patīk jaunlaika rakstnieki, lasīt meklētāju Klīdzēju vai iepazīties ar Raudīvi, kuŗa grāmatas piesātinātas filozofiskiem prātojumiem. Dabiski, ka jāiepazīstas arī ar šīs zemes literātūru, kas laikam pa daļai jau apgūts. Un beidzot: neaizmirst vērtīgāko, grāmatu grāmatu — Jauno Derību. Izjūtiet tās vienreizējo domu dziļumu, tās valodas izteiksmi un skaistumu, grāmatu, kas tulkota visās valodās, kas izplatīta un pirkta vairāk kā jebkāds laureāta darbs, grāmatu, kas iekaŗojusi pasauli no Grēnlandes līdz Tasmānijai.

(Turpinājums sekos)

Edvīns Mednis

Vilka lēciens

Jaunā romāna „Dvēseles dumpo" fragments

Tas viss ātri, ar skatu un nojautu jāapvērtē ieņemtos grāvjos, un tad jādar viss, lai no tiem izkustinātu laukā simtgalvaino tīģeri, tavu rotu, kas ir saodusies asinis, no daudz kā apmulsusi un apjukusi. Tavi vīri ir tikai pa daļai pabeiguši cīņu, jo viņi vēl cīnās ar dīvainiem baismu tēliem sevī, viņu acis te deg, te izdziest svina pelēkumā, viņi ir apgaroti un arī nomākti, viņi vēl nav aptvēruši, kamdēļ palikuši dzīvi, kālab guvuši uzvaru. Arī viņu gribas stīgas ir sarautas un saraustītas, un kaujas virsniekam atkal jāuzņemas diriģenta loma, lai tās sakārtotu un noskaņotu jaunai trauksmei — vēl tālāk, vēl tālāk uz priekšu.

(Arī šeit, pašam vēl to nezinot, biju nojautis kā notēloju, drīz vien, 23. dec. agrā pēcpusdienā, notikušo kauju, kad ar manu bataljonu ieņēmām vāciešu sīvi aizstāvētu, nocietinātu nometni, pie kuŗas tikko bija sabrucis kāda cita pulka bataljona trieciens, tieši daugavgrīviešu uzbrukums.)

Pēc kaujas daudzus uzvaras augļus noplūks štābu vīri un augstākie priekšnieki, tā tas ir bijis un būs un varbūt to vajadzētu saprast, jo viņu galvas visstiprāk papurinās arī pēc neveiksmēm, bez tam arī daudzi trani ievelsies citu panākumu medū. Tomēr kaujas vīri nebūs velti lējuši savus sviedrus un asinis, jo viņi būs sevi piepildījuši ar uzvaras noreibumu, un tas ir varenākais skurbums, ko dievi veltījuši vīriem un cīnītājiem. Ar to es varētu pabeigt un pateikties jums par lielo iecietību ,kas ir bijusi patiesi liela, ja vien es nebūtu parādā paskaidrojumu un to, ka „kaujas tranu" vidū nekādā ziņā neietilpst un nevarētu ietilpt ārsti, kuŗus vajadzētu izcelt un slavināt vēl vairāk kā līdz šim. Mana doma bija tomēr tāda, ka lielu uzbrukumu un kaujas triecienu laikā pārsiešanas punktiem vajadzētu traukties līdzi virknēm un kolonnām, kur un kad tas būtu iespējams, un tā kaujas virsniekiem blakus varētu nostāties arī kaujas ārsti, kas būtu kaŗa ārstu izlase, ar zināmu taktisku izglītību un īstiem kaujas piedzīvojumiem, kas ievadītu vēl spožāku laiku un laikmetu mūsu lielajā sadarbībā. Ja arī tas nebūtu panākams tik ātri, tas būtu ceļš un virziens, kas būtu paturams prātā, kam vajadzētu degt sirdīs, iededzināt labākos plānus un plānotājus.

Es biju beidzis, bet kādu laiku klusums bija pārņēmis klausītājus, tad ārsti saskatījās, daži ieklepojās, bet vēl nezināja, ko teikt, līdz bija ierunājies Zolots, kas man pateicās un norādīja, ka jūtas pārsteigts, tāpat kā visi citi, jo nav pat nojautis, ka kaujas virsnieki varētu interesēties un domāt par to, ko biju tikko teicis. Viņš turpināja: „Ja jūs to būtu pateikuši kādā pārbaudījumā kaŗa skolā, jums būtu ielikuši 12, vai arī izslēguši no skolas, par drosmi pārlēkt pāri gadiem 10 — 20 Mēs tomēr atradīsim vidus ceļu un jūs neizslēgsim, bet ieslēgsim jūsu domas mūsu prātos un sirdīs, tās apsvērsim un pārrunāsim. Vēl reiz liels paldies ..." un mana vecā pulka ārsts man sirsnīgi jo sirsnīgi pakratīja roku, kamēr dažu citu ārstu rokas spiediens bija vēss, pat it kā naidīgs, toties citi atkal smaidīja un viens pat uzsita uz pleca: „Nu, šādu kapteini nedabū redzēt katru dienu, turpiniet, tāpat turpiniet, tad kaŗu nezaudēsim, varbūt." Tā, laikam, nebiju laiku nositis par veltı un arī tikko notēlotais kaujas vilku lēciens varbūt nebūs izrādījies velts, tikai, kas bija noticis ar māsu Iru? Viņas acu skropstas bija nolaistas tik zemu, ka gandrīz skāra vaigus, un tik dziļās pārdomās un dvēseles apjukumā viņu nebiju skatījis nekad. Es gaidīju mirkli, lai varētu viņai pateikt, ka vēl lielāku skurbumu un noreibumu vīriem sniedz kas cits, un tieši tas, ja pēc cīņas mūsu pierei pieskaŗas lūpas, maigas un lepnuma pilnas lūpas, tā novijot skaistāko vainagu pasaulē. Bet šāds skūpsts nevarēja vainagot aizmugures varoni, jo lielajam noreibumam vajadzēja būt divkāršam. Mani mocīja jautājums, vai Ira būs to sapratusi un izjutusi arī to, tieši — to.

PĀRI TĀLĒM CELSIM TILTUS!

Daudz tiek runāts un rakstīts par latviešu tautas dziesmu garu, īpaši tad, kad gatavojam kādu lielāku koncertu vai dziesmu svētkus. Un tam ir arī neapšaubāms pamats, kas radies jau senatnē, kad brīvā latvju tauta pati veidoja savu dzīvi Dzintarjūras krastā. No vēstures un folkloras krājumiem zināms, ka dziesma, gan prieka pilna, gan skumja, tautas audžu audzēs pavadījusi no šūpuļa līdz kapa malai, cauri nebrīvības laikam, varoņu gaitās un neatkarības spožajā laikmetā. Arī tagad — okupantu klaušu laiku apspiestajā dzimtenē tā nav apklususi, tikai ciešanu aizlauzta tā izskan kā dvēseles sāpju apliecinājums. Turpretim trimdā, kur esam brīvi starp brīvajām tautām, mūsu dziesma ir pilnskanīga, kupla un dižena.

Jau sākot ar Viduslaikiem, kad Latvijā gadījās būt ārzemniekiem, tie vienprātīgi atzina, ka latvieši ir dziedātāju tauta. Patiešām nebija tāda darba, svētku vai ģimenes godu, kas neatbalsotos tautas dziesmās. Toreiz galvenā dziesmu sacerētāja un arī dziedātāja bija latviešu sieviete, ar ko pa daļai arī izskaidro mūsu dainu lirisko raksturu.

Taču pamazām dziedāšana mājās, laukos un pilsētās sāka izzust, bet tajā vietā jau ātri sāka izveidoties koru kultūra. Pirmie latviešu dziesmu svētki notika Dikļos 1864. g., kas kā aizturēta straume tiecās uz augšu, un pēc deviņiem gadiem Rīgā, 1873. gadā, notika pirmie vispārējie latviešu dziesmu svētki, kur piedalījās 55 kori ar 1000 dziedātājiem, bet kopīgos dziesmu svētkos jau dziedāja ap 20. 000 dziedātāju. Varam iedomāties, cik daudz degsmes, negulētu nakšu, spēka un uzupurēšanās tas prasīja no dziedātājiem, un prasa arī tagad, lai savas dvēseles ilgas un prieku izteiktu dziesmā.

Šo skaisto koru kultūras tradiciju, kas brīvajā Latvijā dziesmu svētkos līdz pašiem pamatiem saviļņoja visu tautu, esam paņēmuši līdzi arī svešumā. Vācijā jau nometņu laikos notika vairāki dziesmu svētki, un tāpat pēc izceļošanas Anglijā, ASV, Kanadā, Austrālijā un atkal Vācijā; kur pagaidu mājvietu raduši latvieši, tur tiek rīkoti dziesmu svētki.

Un te nu jāatzīst, ka latviešu dziesmu gara īstenie paudēji ir mūsu čaklie dziedātāji — koristi, ar saviem diriģentiem un virsdiriģentiem. Labi zināms, ka dziesmu svētku pienācīgai sagatavošanai kori pulcējas daudzos mēģinājumos. Daži koristi uz mēģinājumiem brauc kilometriem tālu, ziedojot savu brīvo laiku un līdzekļus. Tātad: mūsu dziesmu garam vislielākos meslus maksā pašaizliedzīgie dziedātāji, kuru nopelni pienācīgi jānovērtē.

Bez tam vēl jāpiebilst, ka dziesmu svētkiem svešumā ir arī savā cita svarīga nozīme, proti: pulcinot lielas tautas masas, mēs stiprinām savu latvisko pašapziņu un nacionālo stāju, kā arī sasniedzam jaunas un atjaunojam vecās draudzības saites, ko tālumi tiecas saraut.

Hamburgas latviešu dziesmu svētkos mūsu skaistākās dziesmas skandināja dziedātāji no visas Eiropas, bet klausītāji bija ieradušies no visiem kontinentiem. ASV un Kanadas latviešus jau varēja skaitīt simtos. Tas nozīmē, ka pāri tālēm ceļas arvien drošāki tilti.

Biruta Senkēviča

MIRIS ČELLISTS N. GRAUDĀNS

Čellists Nikolajs Graudāns miris Maskavā, kur viņš ieradies apciemot savu māsu. Graudāns bija 68 gadi vecs un viņa pastāvīgā dzīves vieta bija Pacific Palisades, Kalifornijā.

Graudāns dzimis Liepājā, ar uzslavu beidzis Pēterburgas konservātoriju. Pēc rektora A. Glazunova ieteikuma Graudānu ievēlēja par profesoru, un tā viņš kļuva jaunākais profesors konservātorijas vēsturē.

Viņa dzīvesbiedre Joanna arī dzimusi Liepājā un mācījusies klavierspēli Charkovā un Berlīnē. Viņi uzstājās koncertos kā duets un apceļoja Eiropu un Ameriku. No 1926.—1935. g. Graudāns bija pirmais čellists Berlīnes Filharmonijā. Pēc ierašanās ASV Graudāns kādu laiku bija čellists Metropolitēna operā.

Toronto latviešu koncertapvienības 1964./65. g. sezonas ievadījumā 3. oktobrī Toronto viesosies vijolniece Norma Auziņa un čellists Ronalds Leonards.

Karola Dāle

KĀDĒĻ?

Kādēļ tu uguni šķīli
Purva zaļājā sausā?
Nesi ozola zīli,
Vīnu sudraba kausā?

Pieskāries biklli un vāri,
Paņēmi drebošo sirdi;
Dziļāko būtību skāri —
Nu tikai atmiņām tirdi . . .

Kādēļ tu uguni šķīli
Purva zaļājā sausā?
Nesi ozola zīli,
Vīnu sudraba kausā?

Pablo Kasala festivāls un Dienvidfrancijas iespaidi

Neskaitāmi mūzikas festivāli mūsu laikā notiek visdažādākās vietās, bet viens no īpatākiem un mūzikālā ziņā vērtīgākiem ir Pablo Kasala festivāls Pradas pilsētiņā Dienvidfrancijā.

Pradai ir tikai daži tūkstoši iedzīvotāju, un tanī ir maz interesanta ceļotājiem, kaut arī tā esot vistīrākā pilsētiņa Dienvidfrancijā, un vairums celtņu tanī ir no rožaina marmora. Bet Prada var lepoties ar to, ka viņas tuvumā savu trimdas laiku pavada „čellistu karalis" Pablo Kasals. Līdzīgi slavenajam diriģentam Toskanini, viņš negrib dzīvot un spēlēt . . . zem diktātora varas. Prada ir pavisam tuvu Kasala dzimtenei Spānijai, un tur šis 87 gadus vecais vīrs ar jaunekļa enerģiju organizē katru vasaru savu 9 dienas ilgo mūzikas festivālu (jūlija beigās un augusta sākumā): viņš uzstājas pats un uzaicina māksliniekus no citurienes. Viņa festivāls šogad var svinēt savu 14. jubileju. Festivāla pītronu komiteja ir slavenības: Alberts Šveicers, franču rakstnieks Diamels, vijolnieks Menuhins, diriģenti Stokovskis un Ormandi, vairāki augsti franču garīdznieki u. c. Francī stāsta, ka Kasals apprecējis savu 25 gadus veco skolnieci, un varbūt tas viņu padara jaunāku un enerģiskāku. — Koncerti norisinās īpatā atmosfairā — Pradas Sv. Pētera baznīcā. Aplausi noliegti tāpat kā Baireutā pēc Parsifala izrādes, Pablo Kasala spēle bija tiešām dievišķīga! . . . Savu instrumentu viņš pārvalda suverēni, viņa technika apžilbina klausītāju. Apbrīnojama ir viņa toņa

(Nobeigums 6. lpp.)

Prof. Leonards Latkovskis

Skats atpakaļ

Latvijas neatkarības sākumā Rīgas vācieši ironizēja par Latvijas valdības ministriem: Wer von ihnen hat nicht Schweine gehütet? (Kurš no viņiem gan nav cūkas ganījis?) Un tas tiešām tā arī bija: mūsu valstsvīri bija ganos gājuši, kamēr gluži citādi tas bija ar vāciešiem. Vācu zemkopju šķiras Latvijā tikpat kā nebija, atskaitot vienīgi Iršu koloniju pie Ērgļiem; turpreti vācu rokās bija brīvās profesijas, tie bija skolotāji, mācības spēki, advokāti, aptiekāri, doktori, zobārsti, mežziņi, frizieri, veikalnieki, uzņēmēji, mācītāji u. t. t.

Tā bija latviešu tautas laime, ka ilgajos nebrīvības gadu simtos mūsu tauta bija zemnieki. Tauta, atrauta no zemes visvieglāk pārtautojas. Un ja sākās pārtautošanās, tad tas notika ar skolotiem latviešiem, tur notika pārvācošanās, pārkrievošanās, pārpoļošanās. Tie bija cilvēki, kas kaut kādā veidā bija atrāvušies no zemes un dzinās pakaļ laika straumei. Skolotie arī nevienai tautai nav devuši tīšam pieaugumu, to dod tikai zemnieki. Zemkopība bija vienīgā nodarbošanās, kas bija atļauta senās Romas valstsvīriem, jo tā tika atzīta kā visgodīgākā nodarbošanās. Arī Aristotelis savā Oikonomijā apgalvo, ka tie cilvēki, kas iegūst iztiku no zemes, ir visgodīgākie. (Zemi nevar krāpt). Romiešu valstsvīrs Katons cildeniem vārdiem atsaucas par zemkopību: „Ja mūsu senči gribēja kādu cildināt, tad viņu cildināja kā labu saimnieku, kā labu zemkopi". Ievērosim, ka senāk Vācijas un Krievijas armijā virsnieki bija tikai no zemkopju šķiras — no zemkopju aristokrātijas — muižniekiem. Zemkopībā redzēja valsts stiprumu, un Bismarks ir apgalvojis, ka Vācija tik ilgi būs militāri stipra, kamēr būs stipra zemkopju šķira. Pienākuma apziņa un atbildības sajūta ir galvenās īpašības, kas raksturo zemnieku šķiru. Zemnieks bez tam pēc savas dabas ir konservatīvs, kas ir svarīgs faktors tautas dzīvot spējā.

Boļševisms iznīcina latviešu zemnieku šķiru, padarot zemniekus par ierēdņiem — tā ir atkarīgu cilvēku šķira, līdzīga mechanismam. Ierēdņu šķiru var viegli kontrolēt, bet ne tā tas ir ar zemniekiem. Zemnieks ir neatkarīgs. Ierēdņu šķiru totālitārā iekārtā var pielīdzināt pulksteņa mechanismam, kas darbojas pēc tās personas ieskatiem, kā rokās ir uzgriežamā atslēga. Tomēr latviešiem piemīt iedzimta turēšanās pie zemes, arī tagad dzimtenē viņi turas pie tiem ģimenes dārziņiem, kas dod galveno ienākumu resp. iztiku. Lai gan ģimenes dārziņi no visas apsēmenes sastāda tikai apmēram 5 proc., tomēr tie dod 65 proc. no visiem ražojumiem. Tas liecina par kollektīvas sistēmas nederīgumu, ko valdība redz, bet nevar no tās atkāpties. Jo ģimenes dārziņi kļūst ienesīgāki, jo cilvēki kļūst neatkarīgāki. Bet, samazinot ģimenes dārziņu platību, samazina arī ģimenes dārzeņu lietotāju ienākumus un neatkarību, tomēr reizē samazinot arī ražošanu. Tas ir zobens, kas griež uz abām pusēm. Ar to okupācijas valdība Latvijā cīnās gadiem ilgi: vienu gadu ģimenes dārziņu platību palielina, citu gadu to samazina.

Bet tas jau ir cits temats, kam pieskāros tikai garām ejot. Minēšu turēšanos pie zemes. Mums bija ļoti mācīti un augsti stāvoši vīri, kas vasaras brīvlaikā strādāja savā tēva tīrumā. Tāds, piemēram, bija prof. Augusts Tentelis. Viņš bija universitātes profesors, rektors un izglītības ministrs, bet atvaļinājumā strādāja savā saimniecībā kopā ar citiem. Tā darīja senās Romas republikas valstsvīri: no tīruma un arkla gāja pie valsts un sabiedriskiem pienākumiem. Zemkopība nevar pastāvēt bez lopkopības, tāpēc gans ir blakus zemniekam kā sabiedrības stūrakmens. Pie dažām tautām gani pieder zemai cilvēku šķirai. Tā, piemēram, senebrejiem sabiedriskajā iekārtā vergi, gani un ādmiņi bija zemākā cilvēku šķira. Bet senajiem grieķiem, romiešiem un mūsu pašu ganu amats ir godā, taču līdz šai dienai mēs runājam par draudzes ganiem un virsganiem, un Homērs valsts vadoņus, piemēram, Agamemnonu, Nestoru un citus sauc poimēn lauōn (ļaužu gans). Grieķu poimēn „gans" radniecīgs ar leišu vārdu piemuo gen. piemens „gans", kas norāda, ka mūsu senčiem ir cienījama un veca ganu tradicija. Gans mūsu tautā jau arī nozīmē sargs, jo, piem., ja vecāki iziet no mājas, tad vecāko no bērniem atstāj pārējiem par ganu. Gani ir dažādi: cūku gans, aitu gans un govju gans ,ir arī zirgu gans. Latīņu valodā katram ganam ir savs nosaukums: subulcus (cūku gans, sus „cūka", sal. mūsu „suvēns"), upilio aitu gans (no vārda ovis, latviski avis) un bubulcus (liellopu — vēršu un govju gans, no tam nāk angļu butcher — miesnieks, jo liellopu gani bija spēcīgi vīri un tie arī kāva lopus un sadalīja gaļu). Šie vārdi norāda, ka gani ir bijuši svarīga sabiedriska šķira: jo lielāks aug cilvēks, jo lielāka uz viņa gulstas atbildība. Nelielu cūku baru var noganīt arī mazs bērns, aitu ganam jau jābūt lielākam, un vēl lielākam jābūt govju ganam. Kad mūsu tauta salīga ganu vasaras sezonai, tad saimnieks skatījās uz ganiņu un vaicāja tiklab ganiņam, kā pats sev: Vai spēsi noganīt? Gana atbildība ir liela.

Tā bija mūsu tautas priekšrocība, ka mūsu ministri bija ganos gājuši: mācījušies no bērna dienām atbildību, pienākuma apziņu un taupību. Latvijas finanses bija stabilizējušās un bija priekšā kaimiņu valstīm. Piemēram, lata kurss bija daudz stabilāks nekā lielā valstī kā Polijā zlota kurss.

Un Pirmajā pasaules karā izpostītā Latvija nesaņēma nekādas ārzemju palīdzības, bet saviem spēkiem cēla sagrauto un cēla jaunu Latviju, un kārtību nevajadzēja uzturēt internacionālam karaspēkam, kā, piem., tas ir Kongo vai citās valstīs, kas nespēj nodibināt un ieturēt tiesisku iekārtu. Tam ir bijusi liela nozīme, ka mūsu valstsvīri nāca no zemnieku vidus. So apstākli nevajag pārāk zemu novērtēt. Zināms, klāt vēl nāk arī citi faktori: tautas garīgā struktūra un briedums.

Skatoties uz pagājušiem laikiem, uz divām lietām varu atskatīties ar lepnumu. Pilnus sešpadsmit semestrus esmu studējis Latvijas universitātē un ne mazāk semestrus esmu gājis ganos. Kad es vēl ganīju tikai cūkas tēva laukos, mani divi kaimiņi, kas bija jau dažus semestrus skolā priekšā, ganīja govis. Vienā rokā viņiem bija rīkste, otrā grāmata. Tie bija Vladislavs Romislovs — vēlākais rajona agronoms un Francis Zeps — vēlākais sklotājs, skolas pārzinis, Saeimas deputāts un bankas direktors. Pa ziemu viņi gāja skolā, pa vasaru ganos. Es savas ganu gaitas sāku ļoti agri. Vēl šodien skaidri atceros šādu epizodu. Ganīju cūkas papuvē. Bija skaists vasaras rīts. Kad māte man atnesa brokastis uz tīrumu, ganu atrada saldi iemigušu ežmalē, bet cūkas — zirņu tīrumā.

Ganos gāju, jau būdams students Latvijas universitātē. Ganos iet tajos gados bija privilēģija, jo citi darīja smagākos darbus. Zināms, strādāju arī es visus citus darbus kopā ar citiem: kūtī, tīrumā, pļavā, rijā un kulā (piedarbā), bet sevišķi patika iet ganos.

No šīm ganu gaitām atmiņā ir palicis šāds epizods. Tas bija 1927. gada vasarā. Vasara jau bija uz otru pusi. Govis vairs nebizoja, bet mierīgi ēda ataugušajā atālā. Es mācījos spāniešu valodu, faktiski balsī lociju neregulāros spāniešu verbus. Man bija franču valodā spāniešu pašmācības grāmata, jo franču valodā jau biju tālāk, un tagad ar tās palīdzību mēģināju iekarot otru daiļskanīgāko romāņu valodu. Vislabākais veids ir balsī atkārtot un pļavā tam ir lieliska izdevība. Bet nebiju pamanījis, ka man garām bija gājušas kaimiņu sievas uz mežu, jo pāri tēva pļavām gāja stidziņa uz lielo Olužnīcas mežu, kur cilvēki no plašas apkārtnes un pat no Varakļānu pilsētas gāja ogās un sēnēs. Vēlāk dzirdējām atskaņas, ko tās garām gājējas sievas bija teikušas: ar to jauno cilvēku vairs neesot kaut kas kārtībā, runājot viens pats pie sevis, un pie tam tik nesaprotami.

Ganos iedams, iemācījos mīlēt un pazīt dabu, norūdīties un izturēt, un guvu vienu vērtīgu atziņu: tas, kas ir nolikts postenī, nedrīkst aizmigt.

Arturs Voitkus

DĀMA

HUMORESKA

Bez šaubām, man nevajadzēja savu pārsteigumu izrādīt tik redzami, bet šādās lietās esmu iesācējs un neprotu savaldīties. Turpretim dāma, acīm redzot, bija pieradusi, ka tās rīcība cilvēkus satrauc.

— Jā. Nošāvu. Pārsteidzu Edi manā jachtā ar kādu daiļu — viņa neapšaubāmi bija daiļa — dāmu tādā situācijā, kas neradīja ne mazāko šaubu. Es zināju, ka kajītē sienas skapī atrodas revolveris. Paņēmu to un mierīgi jautāju: kurš no jums grib mirt pirmais?

— Vai tad viņi nepretojās? — nevarēju nociesties.

— Jaunais cilvēks, ka jūs vēlreiz mani pārtrauksit ar saviem muļķīgajiem jautājumiem, tad es vairs nestāstīšu, — dāma sapīka un apklusa.

Apsolīju laboties, un dāma atsāka stāstījumu.

— Nē, viņi bija pārāk apjukuši un nodarbināti ar savā kailuma apsegšanu. Iedomājieties, jaunais cilvēks: viņus pēkšņi bija pārņēmis kauns! Ne par nodarīto, bet par savu izskatu. — Bez tam Edis, laikam, manus draudus neuzskatīja par nopietniem. Krekļu pogādams, viņš ļoti augstprātīgi atcirta: es. Bet toreiz es nejokoju, un pie tiesas mans advokāts pierādīja, ka esmu rīkojusies jūtu satraukumā un garīga aptumsuma mirklī. Zvērinātie mani būtu attaisnojuši, ja nebijis Eda līķa. Mani notiesāja uz pieciem gadiem par nāves sagādāšanu aiz neuzmanības. Pēc gada mani apžēloja.

Mani mocīja vesela rinda jautājumu, bet dāmas stingrais noteikums netraucēt piespieda savaldīties. Pacietīgi gaidīju, lai viņa pati sāktu stāstīt.

Bet dāma tikai sapņaini skatījās tālumā un klusēja. Pagāja vismaz minūtes piecas vai pat desmit. Beidzot man apnika un es sakustējos, nepārprotami rādīdams, ka esmu nodomājis doties tālāk.

Tikai tad dāma it kā pamodās.

— Ak, piedodiet. Esmu jūs ar savu stāstu garlaikojusi. Bet reizēm arī man uznāk vājuma brīži.

Pieklājīgi atbildēju, ka dāmas stāstījums mani ļoti saistījis. Iedrošināts runāt, kā arī, lai pierādītu, ka esmu teicis taisnību, jautāju, vai viņa nelaimīgā Eda kapu nekopj.

— Kā ne. Kad viņu apglabāja, biju apcietinājumā. Viņa kaps atrodas Mūžīgā Miera kapsētā, un tā man tagad iznāk braukāšana kā trijstūrī: mājas — Mūžīgais Miers — un šī kapsēta.

Dāmas balsī ieskanējās kaut kas līdzīgs cilvēcīgām sērām. Man viņas uzreiz kļuva žēl — viņa taču bija daudz izcietusi un daudz arī zaudējusi — vispirms šis Eds, tad Bils un beidzot Džims. Te bija vecais stāsts: cilvēks dzīvi sāka ar lielām cerībām, bet pāri palika nepiepildītas ilgas, vilšanās un kapi. Nevarēja būt viegli vienu dienu rušināties ap pašas nogalināta vīra kapu, bet citu dienu stāvēt pie kapiem, kas glabāja divas citas, pāragri pārtrauktas cerības. Jo ne ar Bilu, ne Džimu dāma nevarēja būt ilgi sadzīvojusi. Vai tad brīnums, ja cilvēks kļuva skarbs un nemīlīgs? Jau tāds dzīves sitienus panes grūti, kas pie tiem radināts kopš bērnības, kur nu vēl tāds, ko dzīve sākumā lutinājusi! Cik smagus brīžus gan dāma pārdzīvojusi, kad nāve tai atņēma tos, kam vajadzēja izdzēst nelāgās atmiņas par pirmo vilšanos! Un — cik smagi viņai vajadzēja vilties šais divos, ja par tiem viņai bija jāsaka: tās bija manas lielākās traģēdijas.

Gribēju dzirdēt viņas dzīves stāsta turpinājumu un tāpēc, lai gan dāma bija aizliegusi, uzmanīgi ievaicājos:

— Un Bils un Džims?

— Tie pieder pie cita posma, — dāma it kā atdzīvojās: — Ar Bilu sākumā man grūtību nebija. Viņš man pieķērās jau no pirmās dienas un centās visu izdarīt pa prātam. Viņš bija ļoti skaists — stalts, labi noaudzis, gudrām, brūnām acīm un ļoti aristokratisku izturēšanos. Man ļoti glaimoja, ka cilvēki uz ielas apstājās un acīm mūs pavadīja: mēs bijām skaists, saderīgs pāris. Bet tad kādā dienā ievēroju, ka mans Bils kļūst nemierīgs un nemaz vairs negrib turēties mājās. Nevajadzēja ne lielas gudrības, ne novērotājas dāvanu, lai redzētu, ka mana Bila sirdi iekarojusi mana kaimiņiene blakus ielā. Bils pie tās pavadīja veselus cēlienus un nekautrējās pat atklāti un manu acu priekšā ar to mīlināties.

Jūs sapratīsit, jaunais cilvēks, ka man tā bija vilšanās un traģēdija. Jūs sapratīsit arī, ka neesmu cilvēks, kas ar kādu citu dalītos. Mans sauklis vienmēr bijis: visu — vai neko. Kādu laiku gan vēl pagaidīju, vai stāvoklis neuzlabosies, bet kad Bils no dienas dienā kļuva neuzticamāks, nolēmu, ka šai afērai jādara gals. Un te nu viņš ir — dāma norādīja uz kapu ar atraitnītēm.

— Ko?! — iesaucos, — Jūs viņu —?

— Noindēju. Ko man citu bija darīt? Īstenībā tas ir ārkārtīgi ērti un vienkārši — piejauc tikai pareizu devu ēdienam, un viss tālākais nāk pats no sevis. Nebrīnos tāpēc, ka senos laikos sievietes priekšroku devušas indei, bet pie cita veida ieročiem ķērušās tikai patiesos izmisuma brīžos.

Es nodrebēju. Kā cilvēks tik aukstasinīgi varēja runāt par slepkavībām. Mani sāka mocīt nelāgas aizdomas.

— Un — Džimu?

— Ar Džimu bija ļaunāk. Vīlusies tādā tīrasiņu aristokrātā kā Bils, es nodomāju iet pretēju ceļu. Tā notika, ka Džimu gandrīz vai uzlasīju no ielas. Viņš bija mazs, neizskatīgs, vienmēr netīrs un noplucis. Bet — vismaz man tā likās — viņam bija viena laba īpašība: viņš man ļoti pieķērās. Bet tas bija tikai kādu laiku. Viņš gan bija ārkārtīgi greizsirdīgs un man nevienu nelaida tuvumā, bet pats jau drīz vien atkal sāka vazāties pa ielām. Bils vismaz savu mīlestību dalīja tikai starp mani un kaimiņieni, bet Džimam trūka pat mazākā lepnuma. Viņam tikai vajadzēja dzirdēt kādu laipnāku vārdu vai uztvert aicinātāju žestu — un prom viņš bija. Protams, viņš atgriezās, jo zināja, ka nekur tam neklāsies tik labi kā pie manis, bet, — ko tas līdzēja? Un tā man nebija citas izejas.

— Inde? — pats brīnījos, cik viegli un lietišķi jautājums man noslīdēja no mēles.

— Protams, — dāma gandrīz skumji atbildēja, — un tagad, kā redzat, ceļoju no viena kapa pie otra un domāju par to, cik nepastāvīga ir laime, cik viltīga ir mīlestība, un cik sāpīga ir vilšanās. Es reiz domāju, ka laimi varu nopirkt un mīlestībai pavēlēt. Bet to nevar. Var iznīcināt to, kas liek vilties un ciest, bet nevar iznīcināt vilšanos un ciešanas. Tās paliek — tāpat kā atmiņas par to, ka tu esi bijis mazisks un gribējis atmaksāt sāpes ar sāpēm. Bet vai miršana ir sāpes? Man liekas — miršana sāp tikai dzīvajiem. Vai tā nav, jaunais cilvēks?

— Un paldies par palīdzēšanu.

Dāma bija savākusi kapli un groziņu un, palocījusi galvu, cēlu gaitu aizgāja uz auto. Neilgi vēlāk tas ierūcās, un tad es biju viens.

Vēl brīdi pie kapa pakavējies, arī es, garīgi vēlreiz noskurinājies, devos uz vārtiem. Lai nu viens saka, ka sievietes ir maigie un vājie radījumi! Es nule biju runājis ar trīskāršu slepkavu, — bet viņa par tām bija tērzējusi kā par pēdējām viesībām. Viņai pat nebija bail, ka es to varētu nodot policijai. Par pirmo slepkavību viņa bija sodu izcietusi, bet pēdējās divas vēl nebija pat atklātas. Un ja labi apdomā, vai nebija mans pienākums — — ?

Pie kapu vārtiem vēlreiz atgriezos un atskatījos. Tikai tagad ievēroju uzrakstu virs tiem:

Suņu kapsēta.

(Beigas)

Čikāgas piecīši: U. Ievāns, J. Strautmanis, A. Legzdiņš, I. Dzenis, J. Rinkuss un Ģ. Puriņš gatavojas jaunai turnejai.
H. Berga šarž̄s LA

Latvieši Kanādā

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors R. Norītis, 135 Laird Dr., Toronto 17, Ont., tālr. 421.6074.

DARBA TALKAS LATVIEŠU NAMĀ

notiek otrdienas un ceturtdienas vakaros, pieteikšanās uz vietas, 922-2931, vai pie R. Skujiņa RO 7-9964, vai A. Stikuta HU 1-0431.

● TLB Sestdienas skolas padomes sēdē nolēma tās klases, kas līdz šim bija novietotas Sv. Andreja baznīcas telpās, nākošā mācības gadā pārcelt uz jauno Latviešu namu. Paredzams, ka pārējās klases tāpat kā iepriekšējā gadā varēs novietot Centrālā YMCAā. Skola jauno mācības gadu uzsāks 12. septembrī, plkst. 11 no rīta Latviešu namā, kur jāsapulcējas v i s i e m skolēniem 20 minūtes pirms akta sākuma. Līdzšinējo un jaunu skolēnu reģistrēšanās 12. septembrī no plkst. 9,30 līdz 10,30 rītā Latviešu namā.

● Dzejniece Velta Toma atceļā uz mājām 22 augustā viesojās Portlandē, kur Oregonas latviešu biedrības sarīkojumā lasīja savas dzejas.

● Toronto internacionālā institūta, 709 College ielā, ziemas periodā rīkoti a n g ļ u valodas kursi. Pieteikšanās 8., 9. un 10. septembrī, no plkst. 8 rītā līdz 1 p.p. Pamatzināšanu, vidējo zināšanu un labu zināšanu grupās kursi notiks 5 dienas nedēļā no plkst 12 līdz 2,30 p.p. un no plkst. 8,30 līdz 11 vak. Kursanti var pieteikties, sākot ar 16 gadu vecumu.

● Dainas koris pēc vasaras pārtraukuma atsāk kārtējos mēģinājumus 31. augustā, plkst. 8 vakarā Sv. Jāņa baznīcas telpās. Oktobŗa beigās korim paredzēts koncerts Kalamazū, ASV, ko tur rīko vietējā latviešu koncertapvienība Bez tam dainieši uzsāk sagatavošanos savas darbības 15 gadu atcerei, kas būs decembŗa mēnesī. Sakarā ar intensīvo darbu un nākotnes nodomiem Dainas koris aicina ierasties arī jaunus dziedātājus, kas vēlami visās balsīs.

● Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes valde nolēmusi 18. septembrī sasaukt visu draudzes darbinieku sanāksmi, lai izstrādātu draudzes darba un sarīkojumu plānu nākošam darbības posmam. Draudze paredzējusi izdot Ziemas svētku kartītes ar jaunā dievnama attēlu. Dievnamā iekārtos grāmatu galdu reliģiskās literātūras izplatīšanai.

● Ernas Ošiņas - Bērziņas klasiskā baleta skola atsāks mācības Sv. Andreja baznīcas zālē 8. septembrī. Līdzšinējo un jaunu audzēkņu pieteikšanās kā arī tuvāka informācija pa tālr. RO 6-7904 no plkst. 10 rītā līdz plkst. 1 dienā.

● Preses fotografs Jēkabs Kreilis dāvinājis Sv. Jāņa ev. - lut. draudzei albumu, kurā sakārtoti viņa uzņēmumi par draudzes dievnama celšanas gaitu.

● Šinī nedēļas nogalē, 29. augustā, slēgs Saulaines bērnu vasaras nometni. Tumsai iestājoties, paredzēts lāpu gājiens un ugunskurs ar priekšnesumiem.

Plkst. 5 dienā Austrumu ev. - lut. draudzes lauku īpašumā Tālavā jaunās ēkas iesvēte un draudzes vakars.

Plkst. 8 vakarā deju sarīkojums Sidrabenē ar gadskārtējām Sidrabenes karalienes vēlēšanām.

● Latviešu daiļamatnieki arī šogad guvuši izcilus panākumus nacionālā izstādē, kur daiļamatniecības un lietiskās mākslas stendi iekārtoti Queen Elizabetes ēkā. Kanadas daiļamatnieku ģildes novietnē žūrijas komisija uzņēmusi J. Zālīša ādā izstrādātu pudeles ietvaru, kam piešķirta speciāla godalga un daiļamatnieku ģildes prezidenta sudraba medaļa kā labākam ādas izstrādājumam izstādē. Speciāla godalga piešķirta arī H. Merca koka izstrādājumam „Rožu koka trauks", kas atzīts par labāko kokizstrādājumu izstādē. Audumu klasē atzinības rakstu izpelnījusies V. Vilsone. Ņemot vērā, ka katrā izstrādājumu klasē piešķiŗ tikai vienu godalgu, šie latviešu panākumi uzskatāmi par izciliem. No apmēram 150 izstādes dalībniekiem novietnē vēl pārstāvēta N. Jurševska, O. Mežule, Z. Jurševskis un H. Lapiņš.

Bez daiļamatnieku ģildes novietnes izstādē vēl iekārtota atsevišķa daiļamatniecības sekcija, kur redzamākos panākumus guvis H Mercs, iegūstot 1. un speciālu godalgu par vispār izstādē labāko kokgriezumu, 1. godalgu par reljefā grieztu dekorātīvu koka šķīvi un 1. godalgu par figurālu kokgriezumu. M. Bērziņa ieguvusi 3. godalgu par reljefā grieztu koka šķīvi. Daiļamatniecības demonstrējumos piedalās H. Mercs, H. Lapiņš, Z. Lakstīgala un O Mežule.

● Šā gada Tautas cēlāju (Nationbuilders '64) uzvedums Kanadas nacionālajā izstādē būs plašāks un iespaidīgāks par pērnā gada. Vairāk kā 50 instrumentālistu ansambļi, deju kopas un koŗi piedalīsies šoreiz, līdz ar 1500 tēlotājiem. Jādomā, visvairāk uzmanību saistīs lielais, vairāku simtu dziedātāju, apvienoto tautību koris, kuŗa vadību uzņēmies Kanadas diriģentu patriarchs, sērs Ernests Mekmillens. Šajā korī dzied koristi no lietuviešu „Varpas" koŗa, īru, italiešu, ukraiņu, poļu dziedātāji, Ošavas tautas festivāla un citi koristi. Konferansjē būs Dž. Fišers, kurš sagatavo Kanadas simtgades uzvedumu.

CIEMOŠANĀS EIROPĀ

Šīs vasaras atvaļinājumus daudzi latvieši izmantoja ārzemju ceļojumiem, galvenokārt uz Eiropu. No ceļojuma jau atgriezies Toronto Roberts Puriņš, aktīvs Daugavas Vanagu organizācijas darbinieks, tādēļ viens no viņa ceļojuma galvenajiem nolūkiem bija iepazīties ar organizācijas nodaļu darbību citās zemēs. R. Puriņš izsakās, ka viņu pārsteigusi sabiedriskā rosība, kas valda Anglijas DV nodaļās. Notinghamā, piemēram, no 400 latviešiem ap 310 ir DV organizācijas biedri, un kaut gan šī latviešu kolonija ir skaitliski neliela, vietējā DV nodaļa jau savākusi ievērojamu summu sava nama iegādei, ko cer realizēt jau pavisam tuvā nākotnē.

DV māja Londonā ir lieliski iekārtota, un tur caurbraucējiem vienmēr iespējama arī pārnakšņošana. Par visai minimālu cenu dabūjams arī uzturs. Ceļojot ar Latvijas ārzemju pasēm, Anglijā bijušas zināmas grūtības muitas un citu iestāžu formalitāšu kārtošanā. Turpretī Vācijā viss gājis gludi, un bieži vien ierēdņi pasēs nemaz neskatījušies.

Vācijā pēc Eiropas latviešu dziesmu svētkiem R. Puriņš (Nobeigums 8. lpp.)

VERA KEIŠS
KLASISKĀ BALETA SKOLA
2319 Bloor St. West
980 O'Connor Dr. East
Informācija un audzēkņu reģistrēšanās PL 5-6621, Toronto.

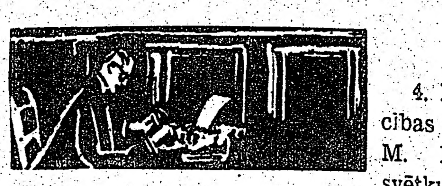

NEDĒĻAS PIEZĪMES

Pirms četriem gadiem uz privātas iniciatīves pamata Kanadā tika nodibināts stipendiju fonds (Canadian Scholarship Trust Foundation), kas ģimenēm ar pakāpeniskām iemaksām nodrošina bērnu universitātes izglītības financēšanu. Iemaksas šim fondam svārstās no $9.- līdz $25.- mēnesī, vai arī uz vēlēšanos tās var palielināt. Fonda naudas līdzekļus pārzin Chartered Trust Company, pie kam dalībnieku iemaksas var izmantot arī kā nodrošinājumu aizņēmumiem. Fonda dalībniekiem neizmaksā procentus, bet iemaksāto naudu uz vēlēšanos var arī saņemt atpakaļ, šo plānu uzsakot iepriekš 60 dienas. Tādā gadījumā stipendiju fonds atskaita $100.- kā biedru naudu par aizvadīto laiku. Dalībnieka resp. iemaksātāja nāves gadījumā turpmākie maksājumi izbeidzas, bet bērns tomēr tiesīgs saņemt paredzēto universitātes stipendiju. Praktiski skaitļos tas raksturojams tā: Ja piemēram, stipendiju fondam pieteikts 4 gadus vecs bērns un kopīgās iemaksas sasniedz $950.-, tad pēc uzņemšanas universitātē stipendiāts pirmā gadā saņem $850.- (iemaksātā summa mīnus $100.- biedru nauda). Pēc pirmā, otrā un trešā kursa pārbaudījumu izturēšanas tiesības saņemt $1500.- gadā. Citiem vārdiem — ar $950.- lielu iemaksu universitātes izglītībai nodrošināti $5350.-.

Kopš fonda dibināšanas 1960. gadā, tajā jau iestājušies ap 40.000 dalībnieku, kuru kopējās iemaksas pārsniedz 4 milj. dolaru, bet nākotnē, kad šo dalībnieku iemaksas būs sasniegušas paredzētos apmērus, fonda līdzekļi pārsniegs 40 milj. dolaru. Latvieši, kas vēlētos iepazīties ar šo plānu un nodrošināt bērniem universitātes izglītību, var sazināties ar Canadian Scholarship Trust Foundation, 160 Eglinton Ave., Toronto 12, vai arī ar Eastern Chartered Trust Company nodaļām visā Kanadā.

*

Gleznotāja Valija Mērniece, kas nobeidza Toronto mākslas akadēmiju un pirms gada studiju papildināšanas nolūkos izbrauca uz Franciju, šogad Parīzē rīko patstāvīgu izstādi. Tā notiks no 29. aug. līdz 16. sept. Raimonda Dunkāna galerijā. Māksliniece izstādē rāda 32 darbus eļļā, kas liekas paveikti pēdējā gadā, jo pārstāv galvenokārt Francijas un Italijas ainavas.

*

Augusts šeit mēdz būt viens no jaukākiem vasaras mēnešiem, bet šogad tas visai maz atgādina vasaru, drīzāk tās aiziešanu. Neparasti vēsais un lietainais laiks sabojājis daudziem vēlīnā atvaļinājuma prieku un iepriekšējā nedēļas nogalē izjauca arī Sidrabenes bērnu vasaras nometnes noslēguma ugunskuru ar iecerēto programmu. Draudēja izjukt arī šaušanas sacensības Hamiltonā. Tā paša sliktā laika pēc maz izredzes, ka Kanadas nacionālās izstādes apmeklētāju skaits varētu kaut cik apdraudēt iepriekšējā gada rekordu. Jau pirmajās 4 izstādes dienās apmeklētāju skaits ir par 83.000 mazāks nekā iepriekšējā gadā.

*

Auto braucēju labsajūtu visbiežāk sabojā arī kāda stūra vai ceļa likuma pēkšņais policijas mājiens apstāties. Ir zīme, ka par vēlu pamanīts, vai arī vispār nepamanīts palicis ātruma radārs. Šī mazā zaļā kastīte ar savu maģisko aci nereti sabojā labi uzsākto braucienu un labsajūtu, un liekas maz būs to braucēju, kas savas garajās automobilistu gaitās nebūtu ar to iepazinušies. Tādēļ šo „ciešanu" novēršanai pastāv nerakstīta solidaritāte, kas priekšējiem uguņiem uzliesmojot un nodziestot izglābj vienu otru no tiešā pārdzīvojuma. Bet pēdējā laikā Toronto izgudrots vēl viens jauns veids auto īpašnieku dzīves „rūgtināšanai." Tos sagādā auto novietošanas inspektori, kas zaļganās uniformās apbraukā pilsētas ielas un neskopojas savus „apbalvojumus" izteikt ar iegarenām zīmītēm pie loga tīrītāja. Līdz ar to, par nepareizu auto novietošanu pilsēta pēdējā laikā saņem pastiprināti ievērojamas summas. Ja visi spēkratu vadītāji ievērotu pastāvošos satiksmes noteikumus, tad teorētiski spriežot sadursmes un negadījumi vispār būtu neiespējami, atskaitot vienīgi tos, kam par iemeslu neaprēķināmi laika apstākļi vai arī motora bojājumi.

Viens autors, viena luga — Mārtiņš Zīverts un Kurrpurrū. Divi režisori, divi drāmatiskie ansambļi — un divas dažādas pieejas lugas tulkojumā un tēlojuma risinājumā. Liekas, ka līdzīgi teiks lielākā daļa no torontiešiem, kam bija izdevība Kurrpurrū redzēt Borisa Zvaigznes iestudējumā ar pašu māju teātriniekiem un nupat aizvadīto losandželosiešu viesizrādi Anša Tipāna iestudējumā. R. Norīts

TOP 4. DZIESMU SVĒTKU PLAKĀTS

4. Kanadas dziesmu svētku rīcības komiteja saņēmusi mākslas M. Dreimanes - Reinbergas svētku plakāta metu: bāli dzeltens un okera krāsas zīmējums un teksts uz oranžkrāsas pamata. Plakātam apakšā vai blakus ik pa 2 mēnešiem paredzēts pievienot papildus informāciju. To sāks izkārt jau ar novembŗa mēnesi. Pirmais papildteksts — „Dāviniet Dziesmu svētkus Ziemsvētkos".

Ērti izkārtota mākslas izstādes atklāšana jau svētku nedēļas sākumā Latviešu namā, kur, cik spriežams, notiks arī filatelijas izstāde .Tātad šoreiz mākslas cienītājiem būs pietiekami daudz laika aplūkot mūsu gleznotāju darbus, ne tā, kā pagājušos Dziesmu svētkos, kad laba daļa palika skati neredzējuši. Turpretim Lietiskās mākslas izstādi atklās tikai sestdien, 29. maijā.

Rīcības komiteja pieņēma arī auto lipekļa metu ar uzrakstu: „Latvian Song Festival, May 28 —31, Toronto, un auseklīša atveidū. Plakātus un auto lipekļus izplatīs sakarnieki dažādās Kanadas un ASV pilsētās.

Sēdē vienojās arī atļaut Čikāgas Piecīšiem pārdot savas skaņu plates Dziesmu svētku laikā, par ko Piecīši, rudenī dodoties jaunā turnejā pa ASV un Kanadas latviešu centriem, apņemas izplatīt informācijas skrejlapiņas par gaidāmajiem Dziesmu svētkiem Kanadā. Skrejlapiņas iespiedīs 4.000 eksemplāros.

Pieteikušos koŗu skaits sasniedz 30; 18 koŗu no ASV, 12 no Kanadas, ar 1133 dziedātājiem. Jaundarbu koncerta koŗa vadību uzņēmies Sv. Jāņa draudzes un vīru koŗa Viesturs diriģents Jānis Barušs. -ns.

CBC pieprasa izmeklēšanu

Toronto. — Toronto policijas komisija tuvākā nākotnē paredz izmeklēt gadījumu, kuŗā iejaukti trīs kanadiešu preses fotografi. To vidū ir arī latvietis Aleksandrs Kalniņš, kas darbojas pie Toronto lielā dienas laikraksta The Telegram.

Divi minētie kanadiešu fotografi ir saistīti Canadian Broadcasting Corporation darbā, televīzijas nodaļā. CBC paskaidro, ka Toronto policija mēģinājusi kavēt abu fotografu darbu laikā, kad tiem bijis jāuzņem filmas CBC televīzijas izrādei. Pirmais gadījums norisinājies Toronto ziemeļos, kāda ugunsgrēka laikā; otrs — Mariposas festivāla laikā.

A. Kalniņu, kā paskaidro laikraksts The Telegram, policija aizturējusi ugunsgrēka laikā, kad viņš fotografējis minētā laikraksta uzdevumā.

Pats autors apzīmē šo par „visai nepatīkamu gadījumu", ko nākotnē izmeklēs policijas komisija. Šai sakarā Toronto policijas šefs Džeims Makijs bija aicinājis A. Kalniņu uz pārrunām, lai noklausītos viņa paskaidrojumus.

Policijas šefs pēc sarunas ar latviešu žurnālistu izteicās, ka pēdējais neceļ nekādu prasību pret Toronto policiju, bet CBC vēlas, lai apstākļi, kādos fotografi nokļuvuši, tiktu rūpīgi izmeklēti.

CBC no savas puses izmeklēšanas laikā iepazīstinās policijas komisiju ar sava fotografa uzņemto filmu, kuŗā redzama A. Kalniņa aizturēšana. Dokumentāciju vēl pastiprina laikraksta Toronto Daily Star uzņēmums.

A. Kalniņa un CBC fotografa gadījumā policists bija piedraudējis abus apcietināt un iesūdzēt tiesā par „policijas traucēšanu". Šis gadījums jūtami satraucis kanadiešu preses darbiniekus, kas policijas soli iztulko ar preses brīvības apspiešanu.

Kanadas latviešu meistarsacīkstēs vieglatlētikā par vispusīgāko sieviešu atlēti, izcīnot ceļojošo Rob. Plūmes piemiņas balvu, sevi apliecināja atkal L. Tālberga (uzņēmumā pa labi), bet pārsteiguma balvu saņēma sacīkšu jaunākā dalībniece, 12 g. v. A. Ulmane. Ceļojošo korp. Selonijas balvu labajam vieglatlētam trīscīņā izcīnīja Ivars Zvaigznīte (uzņ. pa labi), bet DV KV dāvāto ceļojošo balvu Zigurds Ildens. Foto J. Liģers

LATVJU JAUNATNES SASNIEGUMI MĀCĪBĀS

Taida Iberga

Pēteris Zvilna

Andris Rubenis

Lai veicinātu labu mācīšanos skolā, Ontario valdība katru gadu 13. klasi beigušajiem piešķiŗ tā saukto „Ontario Scholarship." Šī „Ontario Scholarship" katra stipendija $400.00 liela un tiek piešķirta tikai tiem 13. klases skolēniem, kas gala pārbaudījumos ieguvuši caurmērā ne mazāk kā 80 proc. vismaz astoņos eksāmenos, ieskaitot abus angļu valodas pārbaudījumus.

Šogad šo „Ontario Scholarship" ir ieguvuši šādi latvju jaunieši:

Andris Rubenis, Jarvis Collegiate Institute. Andris Rubenis ir uzņemts Toronto universitātes medicinas fakultātē.

Taida Iberga, Jarvis Collegiate Institute. Taida Iberga studēs modernās valodas *Toronto* universitātē.

Pēteris Zvilna, North Toronto Collegiate Institute. Pēteris Zvilna studēs inženierzinātnes Toronto universitātē.

Austris Liepa, Bloor Collegiate Institute. Austris Liepa studēs Toronto universitātes inženieŗu fakultātes ķīmijas nodaļā.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto. tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem. atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā.
Sestdienās — no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs slēgts.

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

LATVIEŠU NAMS
491 College St.
Toronto 4.
922-2931

LATVIEŠU PĀRTIKAS PREČU VEIKALS
SPRING MARKETERIA
150 Lambton Ave., pie Weston Rd. / Rogers Rd.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

5. septembrī — plkst. 10 Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā un sporta spēles. Plkst. 20 zaļumballe Toronto latviešu mednieku un makšķernieku īpašumā Bērzainē.

5. septembrī — plkst. 8 vak. Kanadas latviešu katoļu apvienības 15 gadu jubilejas balle Kolumbus zālē, 582 Sherbourne ielā.

6. septembrī —plkst.5 p. p. Ksenijas Brantes koncerts Sv. Miķeļa katedrāles mūzikas zālē Kanadas Latviešu katoļu apvienības sarīkojums.

8. oktobrī — plkst. 8,30 vakarā Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapv. sarīkojums.

18. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 13. gada svētki Walmer Road dievnamā plkst. 3.

23. oktobrī — inženieŗu balle Park Plaza hotelī, sākums pl. 7,30 vakarā.

24. oktobrī — plkst. 7,30 vakarā vīru koŗa Junda koncerts Parkdale Collegiate zālē. DV nod. sarīkojums.

No 24. oktobŗa — 1. novembrim Arnolda Nulīša gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas zālē, 200 Balmoral.

No 31. oktobŗa — 7. novembrim Margaritas Kovaļevskas gleznu izstāde DV namā, 123 Huron ielā.

5. novembrī — plkst. 8,30 vakarā Valijas Melliņas (mecosoprāns) un Verenas Stelpas - Dambrānes (klavieres) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapvienības sarīkojums.

7. novembrī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu nama zālē.

14. novembrī — plkst. 7 vakarā Lāčplēšu dienas atceres akts, Toronto latviešu nama zālē, 491 College ielā. Plkst. 8 vakarā — Mārtiņu balle.

SV. KATARĪNES

12. septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

HAMILTONA

3. oktobrī — plkst. 6,30 vak. Hamiltonas DV gada svētki Connaught viesnīcas Kristallu balles zālē.

14. novembrī — plkst. 6,30 vak. 18. novembŗa svinības Connaught viesnīcas Sheraton zālē. Rīkotāji: Jaunatnes pulciņš, Latv b-ba un DV nodaļa.

Daudzi ASV latviešu

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

ALEKSANDRA KANBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem. Atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai, no plkst. 12—8 vakarā.
Sestdienās — no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs slēgts.

ANDREJSONS
APDROŠINA
HI 7-4323

LATVIEŠU NAMS
491 College St.
Toronto 4.
922-2931

...IKĀS PREČU VEIKALS
...MARKETERIA
...pie Weston Rd. / Rogers Rd.

...ir uzņemts Toronto universitātes medicinas fakultātē.
Taida Iberga, Jarvis Collegiate Institute. Taida Iberga studēs modernās valodas Toronto universitātē.
Pēteris Zvilna, North Toronto Collegiate Institute. Pēteris Zvilna studēs inženierzinātnes Toronto universitātē.
Austris Liepa, Bloor Collegiate Institute. Austris Liepa studēs Toronto universitātes inženieru fakultātes ķīmijas nodaļā.

...UMU KALENDĀRS

...Sv. Jāņa baznīcas zālē, 200 Balmoral.
...No 31. oktobra — 7. novembrim Margaritas Kovaļevskas gleznu izstāde DV namā, 123 Huron ielā.
...5. novembrī — plkst. 8,30 vakarā Valijas Mellinas (mecosoprāns) un Verenas Stepas - Dambrānes (klavieres) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapvienības sarīkojums.
...7. novembrī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu namā zālē.
...14. novembrī — plkst. 7 vakarā Lāčplēša dienas atceres akts, Toronto latviešu namā zālē, 491 College ielā. Plkst. 8 vakarā — Mārtiņu balle.

SV. KATARINES

12. septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

HAMILTONA

3. oktobrī — plkst. 6,30 vak. Hamiltonas DV gada svētki Connaught viesnīcas Kristallu balles zālē.
14. novembrī — plkst. 6,30 vak. 18. novembra svinības Connaught viesnīcas Sheraton zālē. Rīkotāji: Jaunatnes pulciņš, Latv b-ba un DV nodaļa.

Dzīve Savienotās Valstīs

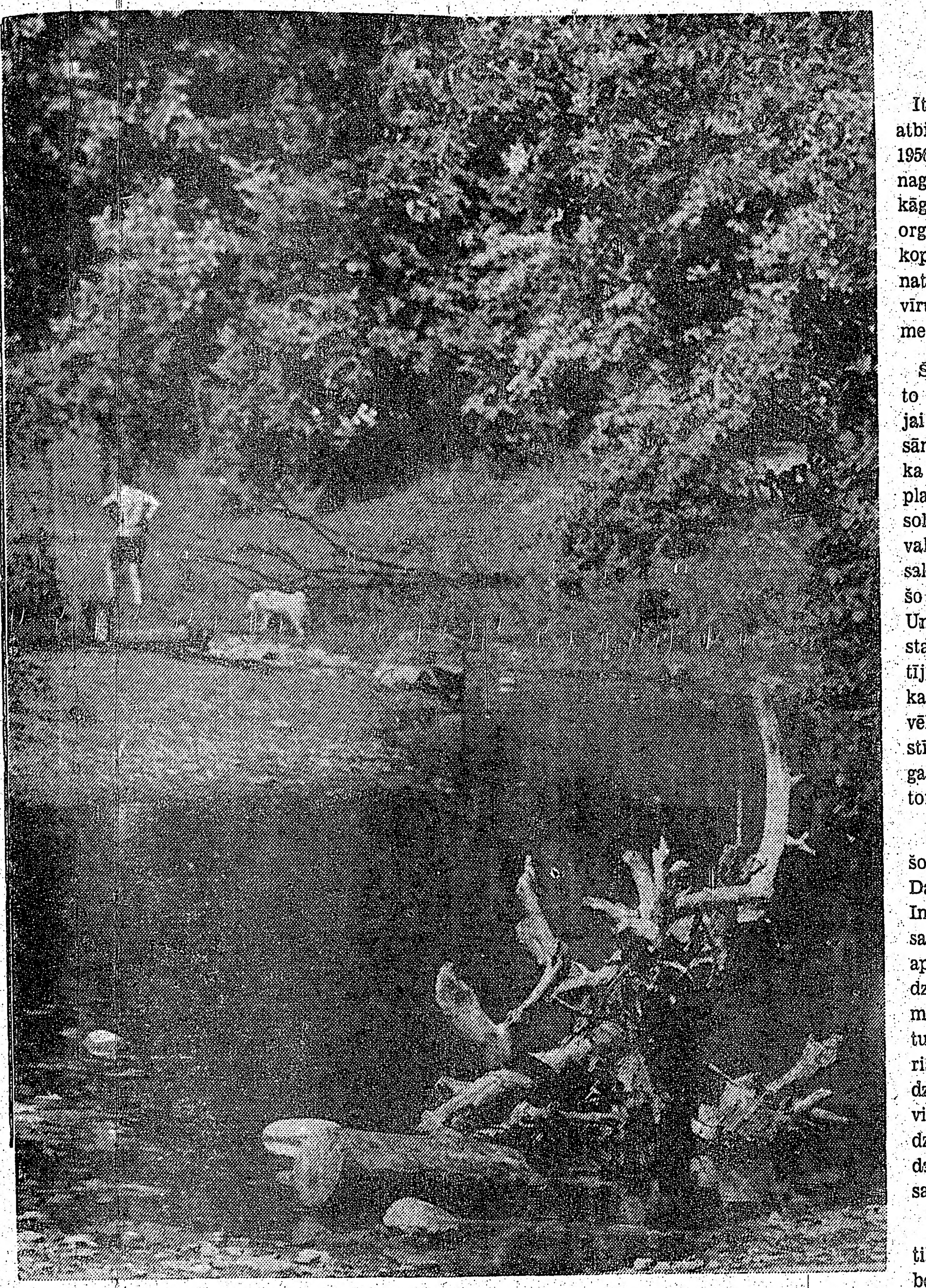
Daudzi ASV latviešu bērni šogad atpūtās Kanadā.

UZTICĪBU SAVAI TAUTAI UN TICĪBU LATVIJAS BRĪVĪBAI

It kā apzinādamies vēsturisko atbildību savas tautas priekšā, 1956. gadā pirmās Daugavas Vanagu dienās ASV, kas notika Čikāgā, karavīru tradiciju nesēja organizācija Daugavas Vanagi, kopā ar Amerikas latviešu jaunatnes apvienību iezīmēja karavīru un jaunatnes draudzības metus nākotnes darbā.

Šo dienu vadonī, kam par moto bija vārdi: „Savu dzīvi Latvijai devām mēs un dosim," ir lasāmi vārdi: „Šis sauklis vēstī ka esam gatavi turēties kopā plecu pie pleca. Tas saka, ka solāmies būt nomodā par savas valodas un kultūras nākotni. Tas saka, ka solāmies darīt darbus, šo iestādījumu saglabāšanai. Un beidzot tas saka, ka mūsu starpā ir tie, kas savu dzīvi veltījuši mātei Latvijai, gan arī tie, kam ciņa par Latvijas brīvību vēl priekšā." Šos vārdus ir rakstījis bij. ALAs priekšsēdis, tagad žurnāla „Mazputniņš" redaktors Dr. L. Streips.

Šie vārdi runā uz mums arī šodien, kad 5. un 6. septembrī Daugavas Vanagu dienas notiek Indiānapolē. Daugavas Vanagi ar savu darbu visā brīvā pasaulē ir apliecinājuši, ka dotie solījumi, dzimteni atstājot, nav kājām samīti. Nemaz neuzskaitot rezultātus, kas izpaužas it visās sabiedriskās, morālās un sociālās sadzīves nozarēs ,kas sasnieguši visu zemju krastus un arī mūsu dzimteni, DV ASV atzīst, ka savā darbā ir atbildīgi visai latviešu sabiedrībai.

Šādā nozīmē DV dienas nav tikai lokāli organizācijas svētki, bet tie aicina un sauc ikvienu latvieti, kam vien iespējams, nokļūt darba svētku nogalē Indiānapolē.

Karavīrs un jaunatne ir ikkatras tautas neatņemama sastāvdaļa. Arī šajos ilgstošajos trimdas gados un pārdzīvojumu laikos, šiem faktoriem ir dziļa un un izšķirīga nozīme.

Ja arī Latvijas armija ir iznīcināta, un brīvajā pasaulē palikuši vairs tikai četri Latvijas armijas ģenerāļi, tas mums nedod iemesla šaubīties, ka, Latvijas brīvību atgūstot, kur noteikti piedalīsies arī latviešu jaunekļi un vīri, kas tagad savu bruņinieka pienākumu veic brīvās pasaules kontinentu dažādās armijās, nebūtu mums savas armijas — tēvzemes sargātājas. Sirmais ģenerālis J. Priede savā 90 gadu jubilejā aicina turēt svētu 18. un 11. novembri.

Daugavas Vanagu dienas nes sevī šīs idejas, simbolus un solījumus mūsu rītdienai.

Tur jundā satiekas dažādo vēsturisko posmu latviešu cīnītāji; tur tiek cildināta varoņu māte, gods atdots kritušajiem, karogiem plīvojot un Latvijas valsts himnas skaņām atskanot, lūgšanu skaitot, jaunatne ir aicināta saņemt šo mantojumu, kā arī pienākumu darbam un ciņai.

Daugavas Vanagu dienas ir padarīta darba kopvērtējums, tā ir pateicība latviešu sabiedrībai. Tā ir arī parāde, kur ar kultūras ieročiem nostājas vīru koŗi, vanadžu ansambļi, teātris. Šie centrālie sarīkojumi, ar nodarbību kopām, kur piedalās jaunatne, ar izstādēm, kas notiek DV dienu ietvaros, ir arī manifestacija, par ko var priecāties mūsu draugi, un kas ir arī brīdinājums mūsu ienaidniekam, kuŗš vēlas latvju tautu iznīcināt.

Daugavas Vanagi Indiānapolē ir darījuši iespējamo, lai šīs dienas, kas notiek DV organizācijas 20 gadu darbības atceres pievārtē, jo labi izdotos.

Rīkotāji tic, ka tuvi un tāli ciemiņi būs liecinieki plašajiem sarīkojumiem, atbalstīs ar savu ierašanos tos arī materiāli, bet aiznesīs sev līdzi arī mazliet jaunas ticības, spara un spēka, ko pauž dziesma, latviešu vārds un kam pāri plīvo Latvijas sarkan-balt-sarkanais karogs.

Paklausīsim šiem aicinājumiem un pulcēsimies DV dienās Indiānapolē!

A. Vanags

Iznākusi O. KROLLA
DAUGAVA LATVJU DAINĀS
Maksā $ 1,-.
Pasūtinot izdevniecībā: 75 ¢.
Rakstīt: O. Krolls, 12 Harrison St., Oak Park, Illinois, 60304, USA.

NUJORKA

Mūsu Ņujorkas redakcijas vadītāja red. V. Irbes jaunā adrese ir: 4035 Rombouts Ave., BRONX, N. Y. 10466. Tālrunis 994-7917.

● ASV latviešu korporāciju saimes 14. gadskārtējais salidojums šogad notiek 5. septembrī, plkst. 5,30 p. p., Stuyvesant Casino 140/142 2nd Ave. (pie E. 9th St.), Manhatenā.

Svētku runu teiks Selonijas fil. A. Lūļa.

Ņujorkas korporāciju kopas seniors A. Zālīte lūdz sarīkojumā piedalīties arī Kanadas un citu zemju korporāciju kopu locekļus.

KALAMAZŪ

● Latviešu skolas vecāku padomes un skolotāju kopīgā sanāksme notika 21. aug. draudzes namā. Vecāku pad. pr-dis P. Lizenbergs skolotājus iepazīstināja ar jauno skolas pārzini G. Sīku. Līdzšinējam skolas pārzinim A. Kaugaram vecāku pad. pr-dis pateicās par skolas ilggadējo vadīšanu un nodeva piemiņai „Prozas profili" grāmatu. Pēc tam sapulcējušos uzrunāja skolas jaunā pārzine Ginta Sīka.

Latviešu skolai mācības sāksies 12. septembrī, plkst. 2.30 p.p. draudzes namā 823 S. Rose ielā. Jauni skolēni visās klasēs var pieteikties pie skolas pārzines G. Sīkas, telef. DA 7-5558, vai bērnu dārza audzinātājas P. Skrupšķeles, tel. FI 4-4735. Bērnu dārzā uzņem sākot ar 4 g. vecumu.

● Valija Bumbule pieņēmusi darbu Erie pilsētas Villa Maria kolledžā par dziedāšanas skolotāju.

● Māksliniece Nora Drapče pēc 3 nedēļas gaŗa atvaļinājuma, kuŗu pavadījusi Kanadā, atgriezusies savā darba vietā Mākslas centrā.

● Inž. Uldis Riekstiņš ar dzīvesbiedri Leldu devies 3 mēn. ceļojumā uz Eiropu un Afriku. Turpbraucot viņi izvēlējušies tūristu kuģi „Lafran," bet atpakaļ lidos. Pēc atgriešanās Riekstiņi apmetīsies Ņujorkā un strādās katrs savā profesijā.

● Tikai nesen no Latvijas atbraukusī Lūcija Palēna viesojas Kalamazū un Grand Rapidos pie pazīstamiem. Gr. Rapidos viņa satikās ar skolasbiedreni, kuŗu nebija redzējusi vairāk kā 20 gadus. Ar lielu interesi viņa apmeklē vietējos latviešu sarīkojumus un dievkalpojumus. Septembra sākumā L. Palēna atgriezīsies pie vīra Kanadā.

● Sakarā ar pārcelšanos uz dzīvi Pensilvēnijā pie meitas, A. Melliņa pārdod vai arī izrentē savu māju 1617 Stockbridge ielā līdz ar delikatešu veikalu un tā iekārtu. Kalamazū viņa paredzējusi atstāt 1. oktobrī.

● Tautieši, kuŗiem nepieciešams dažāds transports, pārvadājot mēbeles vai citas mantas ar smago automašīnu, to var izdarīt sazinoties ar A. Semerovu 1825 Henson ielā, telef. 344-6803.

● Eiropā pazīstamā futbola komandā South Gate Inn Kickers spēlē arī G. Samsons, G. Kaire un A. Kalnājs. Sacensību un treniņu spēles notiek ik sestdienas, no pulkst. 4.00 p.p. Spring Vally laukumā. 29. aug. notiks sacensība ar Grand Rapidu „Comet" vienību.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

30. augustā plkst. 9,00 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. R. Zariņš; plkst. 11,30 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš; plkst. 9,15 draudzes nometnē roveŗiem un lielgaidām māc. A. Ozols.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St

30. augustā, plkst. 10 dievkalpojums ar dievgaldu, mācītājs A. Rautenšilds.

AURORA

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāju baznīcā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Melvudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien., plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Liventāls.

6. septembrī dievkalpojums.

Draudzes mācītājs noturēs augusta mēnesī dievkalpojumu arī St. Peter's (German and Saxon) ev. luterāņu draudzē, 12203 Glenfield, 30. augustā pl. 11,00 vācu valodā.

OAKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Sestdien, 12. septembrī, plkst. 7 vak. Labā Gana baznīcā dievkalpojums Burlingēmas kopā.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 15 un H ielā

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

KLIVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Santijs, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio. 44126.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

ALAs priekšsēdis prof. Pēteris Lejiņš liecina demokratu partijas platformas komisijā

Vašingtonas greznajā Sheraton Park viesnīcā Demokratu partijas platformas un Rezolūciju komisijā, sēžu trešajā dienā — 19. augustā prof. P. Lejiņš Kopējās baltiešu komitejas un Amerikas latviešu apvienības vārdā uzstādīja prasības. Komisijas vadība pieprasīja attiecīgā ALAs iesnieguma 500 eks. komisijas locekļu, preses, radio un televīzijas vajadzībām.

ALAs iesniegumā demokratu partijai lūgts šī gada partijas platformā uzņemt tāpat kā agrākās platformās Latvijas nelikumīgās okupācijas un atbrīvošanas jautājumus.

Kopīgās Baltiešu komitejas iesniegumā visu triju Baltijas tautu pārstāvji norāda uz Baltijas valstu nelikumīgo okupāciju 1940. gadā, kad tās ar komūnistu neatkarību zaudēja savu neatkarību un pašnoteikšanās tiesības.

Līdzīgi iesniegumi iepriekšējā mēnesī ir nodoti republikāņu partijas 1964. gada Platformas un Rezolūciju komisijai Sanfrancisko. ALAs vārdā tos nodeva prof. St. Vasiļevskis, kas dzīvo Kalifornijā. Pieņemtā un apstiprinātā Republikāņu partijas 1964 gada platformā Latvijas un citu Baltijas tautu atbrīvošanas jautājums ir pieminēts.

LATVIEŠU LITERĀTŪRAS PAMATS
R. Blaumaņa KOPOTI RAKSTI 12 sējumos pieprasāmi visās grāmatnīcās. Tagad atsevišķi dabūjami arī izpārdotie 6., 8., 9. un 10. sēj. un citi.
R. Blaumaņa simt gadu piemiņai ir iznākusi arī DRĀMA un KOMĒDIJA, visas Blaumaņa lugas vienā lielā, trimdā vēl neredzētā kopsējumā.
Grāmatas dabūjamas arī uz nomaksu.
Apgāds
LATVJU GRĀMATA

ČIKĀGAS IMPRESIJAS

DV Čikāgas apvienības biedri pošas uz Indiānapoles DV dienām. Bez vīru koŗa Daugavieši brauks arī DV jauno basketbolistu komanda, lai sacenstos ar Indiānapoles jauniešiem.

DV apvienības otrs šīs vasaras izbraukums notika svētdien, 23. augustā (Illinois State Beach parkā). Izbraukums bija labi apmeklēts, iztrūka tikai apvienības priekšnieks Uldis Vītols. Iemesls — Vītolu ģimenei šai dienā nākusi klāt atvasīte — Vija Ārija.

☆

Čikāgā patlaban formējas latviešu republikāņu grupa, kuŗas uzdevums atbalstīt vēlēšanās republikāņu kandidātu — Beriju Goldvoteru. Pastāv arī latviešu demokratu grupa ar vadītāju — „piecīti" Uldi Ievānu. Abi novirzieni paredzējuši rīkot dažas sanāksmes, kurās izskaidrotu kandidātu programmas.

☆

Čikāgas piecīši sagatavojuši jaunu skaņu plati — otro. Tā iznāks šinīs dienās un būs atskaņojama kā uz parastiem, tā arī stereo aparātiem. Jāpiezīmē, ka piecīšu pirmā skaņu plate izgājusi turpat 3.000 eksemplāros, ļoti augsts metiens latviešu platei.

☆

Eiropiešu futbolā Čikāgā sacenšas vairāki duči dažādu komandu, kuŗu sastāvā netrūkst arī latviešu Tā zviedru „Vikings" rindās cīnās pieci latvieši, vācu „Rams" — viens.

☆

Čikāgas DV apvienība uzsāks ziemas teātŗa sezonu 12. septembrī ar Kalamazū DV teātŗa trupas izrādi — Austras Mēteres - Ozolas „Čiko". Izrāde notiks Somu zālē, 4219 N. Lincoln Ave., sākums plkst. 7,30. Izrādei sekos deja. Ieejas karšu iepriekšēja pārdošana K. Ķezbera veikalā, 2727 N. Milwaukee Ave. un Ciānas draudzes grāmatu galdā.

☆

12. septembrī Čikāgas DV apvienība rīko šaušanas sacīkstes. Pieteikšanās līdz 4. septembrim pie apvienības pr-ka U. Vītola, tālr. AU 7-1841. Turpat iegūstama arī informācija par sacīkšu laiku un vietu.

FILADELFIJA

● Svētdien, 23. augustā, filadelfiešu Daugavas Vanagu šāvēji viesojās Leikvūdā (Lakewood, N. J.) un sacentās pirmās draudzības sacīkstēs ar igauņu šāvējiem. Latvieši uzvarēja 1920 pret 1917 punktiem. Individuāli divas pirmās vietas guva latvieši: Juris Sīmanis — 537 (iesp. 600), Vilis Abrams — 498, tālāk igauņi E. Tamm — 494, A. Manmik — 488 un atkal latvietis — E. Stūrmanis — 477.

Pēc draudzības sacīkstēm notika meistarsacīkstes, kurās uzvarēja Juris Sīmanis ar 145 pkt. (iesp. 150), tālāk sekoja Edgars Stūrmanis — 139, Vilis Abrams — 130 un Imants Plostnieks — 125. Apvienības komanda sasniedza 632 punktus.

Sieviešu sacīkstēs Ausma Abrama izšāva 90 pkt. (iesp. 100).

Abās sacensībās izcilus spējas atzīmēja jaunais Juris Sīmanis.

A.

DV DIENU NORISE INDIĀNAPOLĒ

Piektdienā, 4. septembrī

Plkst. 7 vakarā gleznu izstādes atklāšana John Heron Art Museum, 110 E. 16th Street, Indiānapolē.

Sestdienā, 5. septembrī.

Plkst. 9 no rīta — DV ASV meistarsacīkstes šaušanā, Latviešu centra laukumā, 1008 W. 64th Street, Indiānapolē.

Plkst. 9 no rīta — Sporta spēles, turpat, piedalās Čikāgas un Indiānapoles apv. jauniešu komandas basketbolā un senioru komandas volejbolā.

Plkst. 3 p. p. — DV dienu atklāšana ar jundu un koncertu vēsinātā Indiana Roof zālē, 134 W. Washington St. Programma DV dienu vadonī.

Plkst. 8,30 (noteikti) vak. — Svētku balle, turpat, Indiana Roof zālē. Balles ievadījumā latviešu karavīru pusstunda. Ļoti interesanta programma. Ted Lang and the Californians deju orķestris.

Svētdienā, 6. septembrī.

Plkst. 10 no rīta — Vanadžu sanāksme World War Memorial ziemeļrietumu zālē, 431 N Meridian St., ieeja no Michigan St.

Plkst. 3 p. p. — Teātŗa izrāde vēsinātās Civic Theatre telpās, 1847 N. Alabama St. Zīverta „Kā zagļis naktī" uzvedīs DV Minesotas teātris.

Plkst. 7 vakarā — Vīru koŗu koncerts World War Memorial monumentālā auditorijā, 431 N. Meridian St., ieeja no Michigan St. Apvienoto vīru koŗu virsdiriģents Kārlis Lietiņš. Vīru koris Daugavieši sniegs atsevišķu koncerta daļu, diriģents E. Kupčs.

DV dienu laikā vēl notiks dievkalpojumi, daiļamatniecības izstrādājumu tirdziņš u. c. Tuvākas ziņas DV dienu vadonī.

Iebraucēji visu informāciju par DV dienām var saņemt: no piektdienas, 4. sept., plkst. 6,00 vakarā līdz sestdienai plkst. 8,00 rītā pa tālruni WA 5-2727. Sestdienā, 5. sept., no plkst. 8,00 rītā līdz 6,00 vakarā un svētdienā, 6 sept., tanī pašā laikā pa tālruni ME 4-0465. Informācijas birojs vācu klubā Saenger Chor 521 E. 13th Street.

Sarīkojumiem biļetes iepriekš dabūjamas informācijas birojā un visos sarīkojumos nākamiem sarīkojumiem.

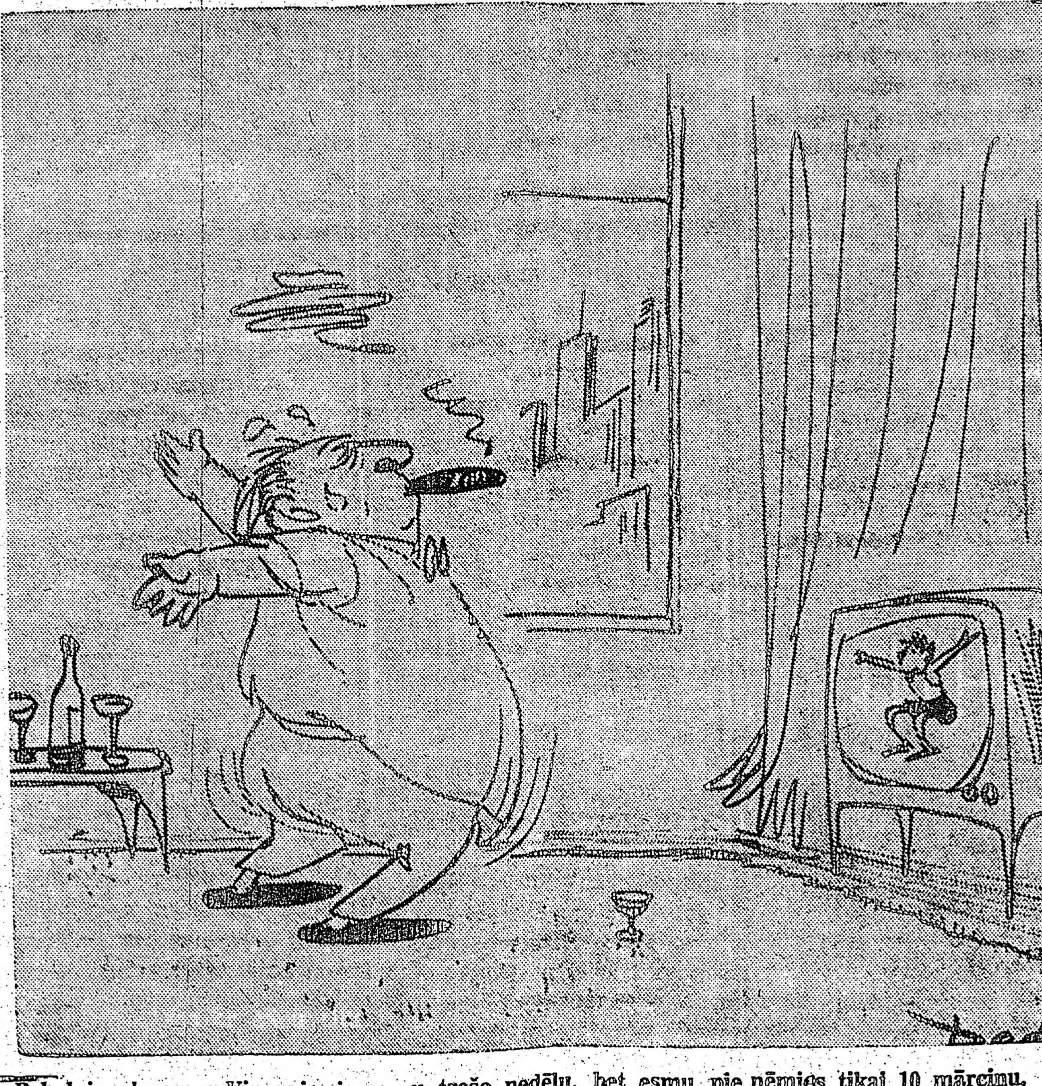
Pakalniņa kungs: „Vingroju jau trešo nedēļu, bet esmu pieņēmies tikai 10 mārciņu.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, ūdens - eļļas apkure, dubultgarāža. Kopīgā cena $ 16,300,-, iemaksa $ 2.000,-.

DANFORTH - BROADVIEW: 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, kopīgā cena $ 11.900,, iemaksa $ 1.500,-.

O'CONNOR DR. - GREENWOOD: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu dzīvokli, eļļas apkure un privāts iebraucamais ceļš. Kopīgā cena $ 15.000,-, iemaksa — $ 2.000,-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

PA ATVĒRTU LOGU

KLINŠU SALA OKEANĀ

Balto kalnu nacionālais mežs Ņuhampšairā un Meinā ir bagāts baltajiem bērziem. Ir birzis ar tieviem kokiem, ir resni, lieli bērzi, bet neaizmirstams palicis kāds ceļa posms, kur abās pusēs ceļam auga tik bieza bērzu audze, ka starp baltajiem stumbriem grūti bija saskatīt kaut ko citu, bet zari savijās kopā pāri ceļam. Pa starpām redz kļavas, kas izceļas ar krāsainām lapām. Rudens šogad pienācis ātri, aukstums, nākdams no Kanadas, kļavu lapas nokrāsojis sarkanas un dzeltenas jau augusta vidū.

Lielāko daļu redz kokus un krūmus, maz apstrādātu lauku, kaut gan dažreiz ir kāds mazs kukuruzas lauciņš, mazs lopu bariņš vai kāda pļava. Pa starpām kāda upīte vai strautiņš, retāk kāda lielāka straume, kuras ūdeņi no mežu apgabaliem nes papīra malku jauna papīra ražošanai, kaut arī dažs bluķis aizķēries akmeņos vai upes līkumainos līčos.

Viena no interesantākām vietām Meinā ir Akadijas nacionālais parks, kas atrodas uz salas Atlantijas okeana malā. Sala ir klinšaina, kādā vietā tās krasts līdz jūrai ir ap 100 pēdu augsts. Šeit nejauši satikās tautietis no Ņujorkas ar čikāgieti Pētersonu, kas ceļo ceturto nedēļu pa Kanadu un ASV. Dzirdot latviešu valodu, neapturami otrs tautietis jāuzrunā, jo bija grūti iedomāties, ka uz šīs klinšu salas varētu būt vēl kāds latvietis. Bez klinšainiem krastiem pāris vietās ir smilšaina jūrmala, ko izmanto peldēšanās priekiem.

Lielākā salas atrakcija ir Kadiljaka kalns, kas paceļas tikai 1530 pēdu virs jūras līmeņa, bet tas uz salas vairāk izceļas, kā varbūt piecas reizes augstāks kalns citur. Kalnā jādodas no jūras līmeņa, līdz ar to uzbraukšana liekas augsta, braucot pa līkumoto auto ceļu. Apakšā ir skaisti meži, dažās vietās krēslaini egļu biezokņi, bet tālāk kalnā kropli bērziņi un kalna galā tikai kailas klintis, kas ir līdzenas, un pa tām var staigāt kā pa grīdu. No galotnes ir skaists skats uz jūraslīci ar vairākiem desmitiem lielāku vai mazāku klinšu saliņu, pāri kurām paceļas balti miglas vāli. Arī Kadiljaka kalna galotni brīžam mākonis ietver baltā miglas plīvurā.

Salai cauri vijas tik biezs ceļu tīkls, ka grūti atrast pareizo virzienu. Bet pa tuvāku vai tālāku apkārtceļu takas vienmēr satiekas uz salas galvenā ceļa, pa kuru tad var nokļūt vēlamā virzienā. Ceļu gatavotājiem te bijis jāpārvar dažas grūtības, jo vienā ceļa līcī ir otrādais ūdens kritums: ūdens krīt pret straumi. Tas izskaidrojams ar lielo paisumu, kad ūdens nāk no jūras. Lai skaistais akmeņu kritums būtu acij cik tīkams, to var noskatīties tikai ar „sarautu degunu", jo smaku, kas nāk no ūdens, nevar saukt par patīkamu.

ASV ceļotājs pieradis pie ērtībām, kuras cer sagaidīt Kanadā, kaut arī mazākā mērā. Moteļos ir visas iespējamās labierīcības ar grīdsegām no sienas līdz sienai un citām mazāk pieciešamām ērtībām. Bet Ņubransvikas provincē agrā vakara stundā visi izskatīgākie moteļi pārpildīti, jāņem, kādu var dabūt. Laiks augusta vidū gadījies pavēss, bet motelī nav modernas apkurināmās ierīces. Jāķeras pie vecās tēvu kurināšanas mākas un jākurina pašam. Istabas kaktā krāsns, pie tās skalu iekuri un krietns blāķis egļu malkas. Ar sausajiem skaliem uguns ātri iekuras.

Drīz arī mēsess parādās, un caur mazo istabas lodziņu var vērot tumšās Fandi parka egles. Šis parks nav radīts smalkiem pilsētas kundziņiem, bet tiem, kas naktis var pavadīt pašu celtās teltīs.

vi

VECIE DRAUGI ATKAL SASTOPAS

(A.P.) — Zinot, ka Dziesmu svētku laikā Hamburgā saplūdīs tūkstošiem tautiešu ne vien no Eiropas, bet arī no tālām aizjūras zemēm, daudzas organizācijas un apvienības izmantoja šo apstākli, lai uz dažām stundām pulcētu kopā savus visās pasaules malās izkaisītos biedrus. Tikšanās ar gadu desmitiem ilgi neredzētiem draugiem bija jo sirsnīga — atkal atjaunojās daudzas gadu skrejā pārtrūkušās vai pairušās saites, radās jaunas draudzības ar jaunākās paaudzes biedriem un tīri profesionāla rakstura sanāksmēs tās dalībniekiem bija atkal dota iespēja personīgi tikties un padebatēt par tīri specifiskiem jautājumiem ar saviem domu biedriem.

Pirms svētkiem jau kļuva zināms, ka uz atsevišķām apspriedēm pulcēsies latviešu juristi, kopēja vakara pavadīšanu bija iecerējuši zemnieku s-bas biedri, savas saimes locekļus atsaukties aicināja katoļu studentu apvienība Dzintars, bij. Rīgas Franču liceja absolventi ar skolotājiem u. c.

Arī daudzas studentu korporācijas aicināja savus biedrus uz svinīgiem aktiem un tiem sekojošiem komeršiem. Ļoti kuplā skaitā Hamburgā bija ieradušies Letonijas saimes tautieši, kopskaitā pāri par 50. No Ņujorkas, kopā ar vairākiem Vašingtonas rezidentiem bija „ielidojis" arī korporācijas prezidijs. Svinībās piedalījās arī viens no vecākiem Eiropā dzīvojošiem letoņiem, pāri par 80 g., bij. latvijas sūtnis Vācijā Edg. Krieviņš, kas savas trimdas gaitas vada Konstancē, pie Bodenss ezera. No Vācijas saimes letoņiem vēl piedalījās prāvests E. Rozītis, P. Sestulis, K. Ticmanis, zv. adv. V. Voits, K. Tobis u.c. No Zviedrijas bija ieradušies prāvests J. Teriņš, prāvests A. Plensners, Dr. K. Vanadziņš, Dr. A. Skrastiņš, Z. Landavs u. c., no Francijas — māc. E. Lappuķe, no Šveices — A Skrēbers, no Anglijas — E. Timrots, C. Mežulis un A. Paukulis.

Ja nemaldos, tad no studenšu korporācijām uz atsevišķu sanāksmi pulcējās vienīgi „Daugavietes". Arī viņu draudzīgā saimē atradās vairākas viesņas no ASV.

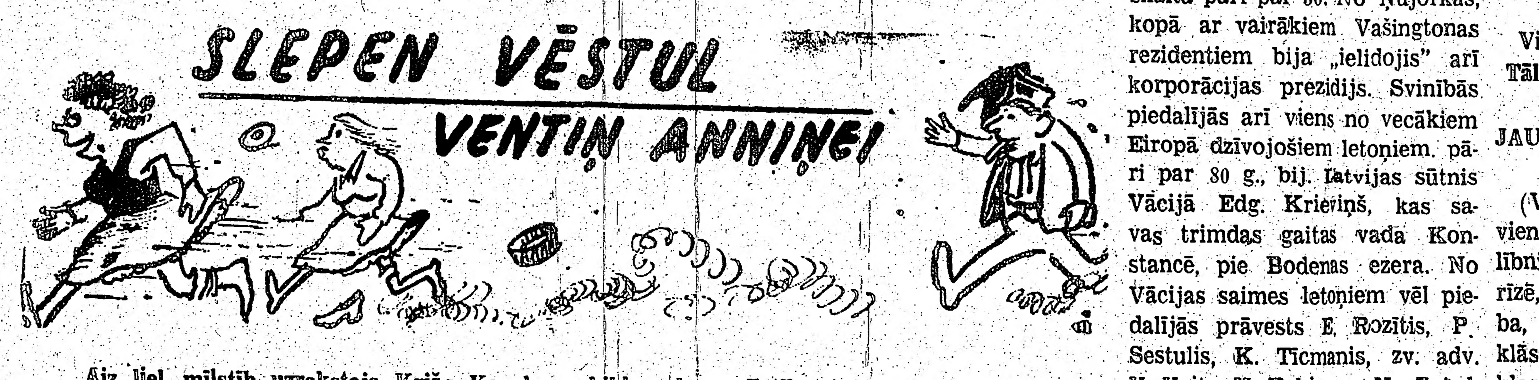

Aiz liel mīlstīb uzrakstejs Krišs Ķepal un bilds bez mīlstīb pietaisejs Ed. Keišs.

Anniņ, Tu labeis ventiņ mētan! Man asers kā cūkpups saskrēj acēs, ka izlasej Tov vēstul. Kas pa dziļ domšen un smuk rakstšan. Tas nekas, ka Tu i saprecjes a Mārtiņ no Zemgal. Tur aug lab kvieš un govs dev trekn pien, bet viņem nebij Vent a baltem ievem un smukem lakstigal dziesmem. Un kur nu vēl smukes ventiņ mēts. Vis puiš no Zemgal, Vidzem un citem vietem skrēj ventiņ mētam pakaļ mēls izkāruš. Ja Tu būt bijs ne tuvumē, ka man precīb doms pa gāl maisjes, tas Mārtiš Tev nebūt dabejs. Bet tas i lab, ka Tu sovs tēv mājs un ventiš mīlē tāpat kā sov Mārtiņ.

Tovs tēs bij stingrs virs un man pielik pie dakšem. No tād smag rok darb es dabej cor vēder un tan! mašinball man izmāc vairāk skriešen nekā dancšen. Tās krisdojogs Tev gan nevajdzēj piemint. Man uzrēz sakrēj siekals mutē, jo šinē zemē mēs dabā tik vīnogs, apelsīns un banāns it kā mēs būt kād mērkaķ. Pat kārtīgs zuvs pa ventiņ modej te nekur never dabūt. Tālab torēz, ka Volds bij sajēms pa past to žāvēte but, vis ventiņ skrēj kā trak, la tik dabt bišķ paostit.

Es dzierdej, ka Tavēs mājēs tagad ietaisīts kolhozs pēc jaunāk kriev mod. Viņ vairs nenāk kā mūs mejš zemniek, kas lik ārklē va ecēšs zierg. Viņ raduš, ka a zierg palīdzib var pavairēt vistēm ol dēšan. Ja ziergem sadod lab dodz auzs un tad vistes vairāk pakaļ un pa vists, ta ols nāk ārē tāpat kā pa ziers pa mašin. Es neziņ, va tik kriev jau agrāk Rīgē nav dzierdejš uz dziesmiņ pa zierg, zvierbul un sētniek. To gadam var dziedāt tā: „La dzīvē zierge un vistiņš, la krievem būs ols."

Tas Ventiņ Vils, ko Tu Anniņ domē, nav tas Ventiņ Vils, ko es domē. Nav tas Ventiņ Vils dzīve zist kā raib cāl. Ka viš ie uz tejater, jeb cit latvieš būšan, viņem jāpērk divs biļets, jo viš sēž uz divem krēslem. Un ja Ventiņ Vils pieceļas kājēs, ta viš noskatejs uz citem virem un zierqs uz zvierbel. Tāds i steis Ventiņ Vils un ja es i aprecējs tik pat smuk ventiņ mēt kā Tu, Viņ ap kādrēz taisij liels ventiņ balls, bet pēdē laikē bišk gul uz ocem. Tālab līdz es viņ ļarunē. Es ziņ gan a to lāg vir, ko Tu domej un kas pa dakter izstudierējs. Viš a pa godem turas un kop mūs tir valod un latvieš liet. Viš nav a pirk rok iemams. Profsors bij uz viņ noskaites un gribēj izmest dakter eksamnos caur un prasej ja mūs ventiš pasak kād starpīb i starp priekšlaicīg, normal un pavēl dzemdšan. Mūs drogs bez liel domšen nobērs kā no grāmat:

„Priekšlaicīg dzemdšan ir ja bērniš atskrien priekš kāzem, normāl, ja deviņ mēneš pēc, bet pavēl, ja tēs jau aizlaides labjems un nay vairs a ugun rokē dabjems." Va tā nav vien gudr stādien un tā profsors šim viss dakter papīrs parakstejs bez vārd runs.

Kālab Tu mijē, smukē Anniņ negrib, ka es uzrakst pa angl vārdem? Ja es to nedārs, ka es nemāc pa anglisk tik pat slikt kā viņ. Tu tač negrib, la vis pa man smejes un tēc, ka es i palics laukam paklē. Kā ta mēs tiks pie sov ventiņ mājj un bank. Pa to domjet man naktēs nenāk miegs un tā es i tics jau pie gatav plān. Ja mēs vis ventiņ sanāk kopē un vienes uz otr stāv un krit pa šo lielē liet, tad mums sov māj būs rokā. Es jau tagad var iedot vien dolār un to cit la dod bank, kur nod nāk iekšē maisem. Bet es nezin, va mēs vars atrast tad māj a logem, jo citād mums ies tāpat kā tiem malniešem, kam gaism bij jānes a maisem iekšā. Sov bank mēs var iztaist pavisam viegl, bet man ball no popņem un dundžņem, jo tie kā sasistēm gālēm a grībs sov teikšan. Ja es vārt iztaist pār direktor, man brūt Dižpāk Emmiš pa kasier, Tu pa man sekretār un Tovs Mārtiš pa sētniek (jo viš i zemgals), tad tā liet vārt iet. Bet es jau tēc, ka man ball no tiem godkarīgem popņem un dundžņem, bet vien lab ventiņ ball gan mēs vārt iztaisīt latvieš namē, ja tik tas Ventiņ Vils negult uz [illegible].

Krišs Ķepal

Gaid zierg palīdzīb.

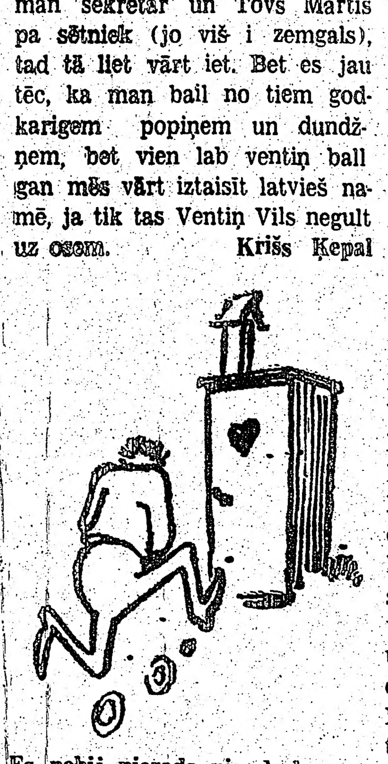

Es nebij pierads pie darb

MŪSU KOPDARBĪBA

PAŠU KREDITS, NAUDA UN BANKAS

Saimnieciskās dzīves dzinējspēks, kas regulē tās kustību un tempu, ir nauda, kredits un bankas. Kam pieder noteikšana par šiem faktoriem, tam pieder arī ekonomiska vara saimnieciski un sociāli vājākos turēt zināmā atkarībā, lai gūtu peļņu — nepelnītu peļņu, kas nav iegūta ar sviedriem vaigā. Vienīgais reālais līdzeklis un pretspēks pret saimniecisko atkarību ir kopdarbība, lai ar tās palīdzību apsaimniekotu mūsu naudu un kreditu mūsu pašu „bankās".

Mūsu kreditkooperācija trimdā ir tikai nedaudz gadu veca, kaut gan dzimtenē šinī ziņā bijām guvuši lielu pieredzi un ievērojamas sekmes. Latviešu „banku" tīkls ASV veidojas gausi un bez centrālo organizāciju atbalsta. Trimdas kreditkooperācija ir radusies atsevišķu personu ierosmē un ar šo personu uzņēmību, ne sevis, bet vispārības interešu labā. Kaut arī kreditsabiedrības ir kooperātīvi pasākumi, daudz tomēr atkarājas no personības, kas atrodas vadības priekšgalā. Mums ir „bankas", kas it kā par katru cenu cenšas sasniegt maksimālo bilanci, bet nekā nav darījušas, lai arī kaimiņu pagastos un ciematos tiktu organizētas kreditūnijas latviešu naudas un kredita apsaimniekošanai. Par laimi ir piemēri arī pretējai rīcībai un atziņai, ka sava latviešu „banka" ir vajadzīga katrā vietā, kur mūsu tautieši dzīvo vienkopus lielākā skaitā.

Latviešu turība un naudas ietaupījumi jau sasnieguši ievērojamus apmērus. No otras puses, līdzīgi pārējiem ASV un Kanadas iedzīvotājiem, arī mēs paši un jo sevišķi mūsu jaunākā paaudze izmanto kreditu visdažādākām vajadzībām un mērķiem.

Vienlaicīgi mums ir pašu naudas pārpalikums resp. piedāvājums, un pašu mājās ir arī kredita vajadzība jeb pierasījums. Nav tikai pietiekoša latviešu „banku" tīkla, nav vēl savas latviešu kreditsabiedrības visos „pagastos", kas apsaimniekotu mūsu naudu un kreditu. Esošās latviešu „bankas" ASV un Kanadā ne tuvu nesēdz naudas un kredita darījumus, ko ikdienā un jo sevišķi algas izmaksas dienās apgrozām sveštautiešu bankās, kā arī preču un pakalpojumu tirgū.

ASV tikai 3 proc. no visiem noguldījumiem glabājas kreditūnijās. Ja arī mēs, latvieši, no saviem ietaupījumiem 3 proc. noguldītu paši savās „bankās", tad to kopbilance katru gadu pieaugtu par apm. 1 milj. dol.

Amerikāņiem ap 10 proc. no aizņēmumiem dod viņu pašu kreditūnijas. No mūsu latviešu parādu saistībām labi, ja 1 proc. naudu ir aizņēmušies pašu „bankās", bet visu pārējo kreditu meklējam pie sveštautiešiem un smagi pārmaksājam ASV katrs trīspadsmitais un Kanadā pat katrs sestais pilsonis ir biedrs kādā kreditūnijā. Kopā par abām šīm valstīm, kas mūsu tēvu laikā kooperāciju vēl nepazina, tagad katrs vienpadsmitais pilsonis piedalās kreditkooperācijā — ietaupījumus nogulda un vajadzības brīdī naudu aizņemas pats savā „bankā", savā kreditūnijā. Ja šos skaitļus attiecinātu uz ASV un Kanadas latviešiem, tad mūsu „bankām" kopā vajadzētu būt ap 7000 biedru, vai apm. 3 reizes vairāk kā patlaban. Pašu kredits, nauda un „bankas" ir drošākais ceļš uz labklājību un neatkarību ne tikai saimnieciskā laukā vien, bet arī mūsu kultūras druvā un nacionālās kopības centienos, jo bez materiālās bazes un līdzekļiem neviens mērķis nav sasniedzams un neviens nodoms nav īstenojams. Priekšā stāv tāls ceļš, grūtības, neticīgo šaubas un savtīgo spriedelētāju kūtrība. Tas viss jāpārvar — jāpārvar mums pašiem kopīgā darbā, pildot pienākumu pret sevi, savu tautu un tēvzemi.

Mag. oec. J. Platais

Visus marku krājēju nodaļai šīs nodaļas red. M. Zichmanim, Tālr. BA 1-7760.

JAUNO KRĀJĒJU PANĀKUMI PARĪZES IZSTĀDĒ

(V) — Latviešu filatelistu apvienības jaunatnes nozares dalībnieki starptautiskā izstādē Parīzē, piedaloties kā vesela vienība, ieguvuši par Latvijas marku klāstiem diplomu. Jaunatnes klasē piedalījās pavisam 8 klubi: 3 no Francijas, 3 no Turcijas, 1 no Vācijas un mūsu zēni, kā vienīgais klubs no ASV.

LFA visiem 15 zēniem, kuri bija iesnieguši savus klāstus izstādei, piesūtījusi pateicību goda rakstu veidā.

CENAS KĀPJ LIETUVAS MARKĀM

(V) — Nedēļas laikrakstā „Stamps" nesen norādīts uz cenu paaugstinājumu 1938. gadā izdotajām Lietuvas markām nacionālo olimpisko spēļu atzīmēšanai. Izdevuma četras markas ir populāras sporta marku krājēju vidū un pieprasījums pēc tām aug ar katru gadu. Šīs markas Scott katalogā ar Nr B 43/46 pagājušā gadā izcenotas $5.75, bet šogad jau gandrīz dubulti — $10.00.

LATVIJAS FILATELIJAS KLĀSTI EIROPAS LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKOS HAMBURGĀ

(V) — Pēc LFA valdes sniegtām ziņām pārstāvis Vācijā M. Kalns ziņojis par Latvijas filatelijas klāstu izstādīšanas iespējamībām Dziesmu svētku laikā Hamburgā. Tā kā nebija pietiekama laika izziņošanai un klāstu izsūtīšanai, valde stājās sakaros ar dalībnieku H. V. Hoffmanu Hamburgā, kas ir arī Latvijas filatelijas vācu biedrības vadītājs. H. V. Hoffmans, sadarbībā ar M. Kalnu arī uzņēmies visus izstādes izkārtošanas darbus. H. V. Hoffmans Parīzes starptautiskajā filatelijas izstādē ieguva bronzas medaļu par savu Latvijas klāstu.

MŪSU LAIKRAKSTA
atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.
Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus — Tel. EM 8-0792, Toronto.

PABLO KASALA . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

dažādība, sākot ar samtaino, gribētu teikt medum līdzīgo toni — un nobeidzot ar sudrabotu, dziedošu, vijolei līdzīgu. Tikpat liela ir arī pārdzīvojuma un izteiksmes dažādība. Kasala Bēthovena sonātas (sol. min. op. 5) atskaņojums bija skaistākais, ko jebkad esmu dzirdējusi. Neaizmirstama palika maigi liriskā Adagio daļa. Kasala pavadītājs bija slavenais pianists Kempfs, kurš koncerta pērējā daļā lieliski atskaņoja Bacha, Šumana un Brāmsa kompozicijas. Otrā koncertā dzirdēju Pablo Kasalu ne kā solistu, bet kā vienu no ansambļa locekļiem kopā ar krievu vijolnieku Igoru Oistrachu un poļu pianistu Horšovski (pēdējais bieži uzstājas Amerikā un Eiropā). Viņi spēlēja Šuberta trio. Tas bija tik perfekti saliedēts ansamblis, kādu nākas reti dzirdēt: katrs mākslinieks centās sniegt vislabāko un spēlēja ar aizrautību, tomēr neaizēnojot pārējos. Likās, ka māksliniekus pašus aizrāva Šuberta mūzika un viņi baudīja to pilniem malkiem, aizraujot sev līdz arī klausītājus. Koncerta pārējā daļā Horšovskis un I. Oistrachs atskaņoja Brāmsu un Mocartu. Igoru Oistrachu dzirdēju pirmoreiz. Toņa skaistumā viņš nevar mēroties ar savu slaveno tēvu Dāvidu Oistrachu, tomēr viņam ir spoža technika un pārdzīvojums, viņa Mocarta atskaņojums bija dzīvs un viegls.

P. Kasals, sekojot Žakelīnas Kenedijas aicinājumam, ir spēlējis arī Baltā namā un šinī rudenī spēlēšot Vatikānā prāvestam un augstākiem katoļu garīdzniekiem.

Austra Augenberga

VECTĒVA ZINTIS

Par vissmagāko akmeni

Vai nav tā, ka neziņas akmens ir vissmagākais akmens? . . . Un vai nav arī tā, ka šis akmens tagad, trimdā, jānes ikvienam no mums? — Neziņas akmens par saviem mīļajiem, neziņas akmens par savu posta piemeklēto tēvzemi un neziņas akmens pašam par sevi — par savu rītdienu.

Cik daudzreiz skaistāka un drošāka būtu dzīve, ja mēs varētu novelt no savām krūtīm šo vissmagāko akmeni!

Par skaidrību un apskaidrību

Ja tu meklē mieru savai nemiera sabangotajai dvēselei, tad vispirms tev jāatrod kāda apskaidrības noskaņa pašam sevī.

Tikai mūsu pašu apskaidrība un skaidrība ir tā, kas spēj nomierināt nemiera sabangoto dvēseli. Kas šo skaidrību nemeklē vai nespēj atrast, — tam viņa dzīve pārvēršas par smagu bezjēdzības nastu.

Par sīku naidu un mazu mīlstību

„Gurdina sīkais naids, mazā mīlestība," tā kādā savā dzejā saka Andrejs Eglītis.

Tie ir vārdi, kas būtu jāiegaumē ikvienam no mums. Ja turam naidu, — tad lai turam lielu un īstu naidu; bet ja ko mīlam, — tad lai mīlam ar lielu mīlestību. Viss sīkais tikai gurdina, nedodot nekāda rezultāta.

Par visskaistāko un vislabāk saprotamo valodu . . .

Cilvēka acu valoda ir ne vien visskaistākā, bet bieži vien arī vislabāk saprotamā valoda. Tā meitene, kas iemīlējusies, nesaka nekā, bet no meitenes acīm mēs skaidri redzam, ka viņa ir iemīlējusies, ka viņa mīl. Nekādi vārdi to nevarētu pateikt skaidrāk un skaistāk.

Par saldiem un rūgtiem vārdiem

Vai nav tā, ka mums labāk patīk saldi un liekuļoti vārdi, nekā rūgti, bet patiesi vārdi?

Patiesība, kaut bieži vien tā nemēdz būt salda, tomēr ir un paliek patiesība.

Par vislielāko īstenību

Vai nav tā, ka dzīve bez teikām un sapņiem būtu tukša un pelēki vienmuļa? — Īstenībā teikas un sapņi ir ne vien visu kādreiz bijušo visreālākā atblāzma, bet teikas un sapņi patiesībā ir arī vislielākā īstenība; īstenība, kas pārdzīvo visu citu.

Par īstu laimi

Ja kāds savu laimi mēdz izkliegt ar ārīgu skaļumu, tad rodas jautājums, vai tā nav vienkārša izlikšanās.

Vai nav tā, ka īsta laime mēdz būt klusa, kautra un nopietna?

Pret laimi aizvienam jāizturas ar klusu un cēlu godbijību, bez ārišķīga skaļuma.

Par sastapšanos ar skaistumu

Ne jau kuru katru dienu skaistums krusto mūsu ceļus, tamdēļ sastopoties ar skaistumu, lai izturamies tā, it kā šī būtu mūsu pēdējā izdevība dzīvot skaistumā vai skaistuma tuvumā.

Cilvēka mūžs ir garš, bet skaistums dažkārt ilgst tikai mazu mirkli, tādēļ lai nepaejam skaistumam garām.

Edvarts Tūters

PROF. ALEKŠA RUBU
LATVIAN LITERAT
30 latviešu autoru
45 prozas darbi mūsu labāko tulkotā
LABĀKĀ DĀVANA KATRĀ GA
Cena $ 7,00 plūs 25¢ pasta izdev
Dabūjama tieši apgādā
DAUGAVAS VANAGS
123 Huron Street, Toronto 2
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīv
Grāmattirgotājiem atlaide

LOTUS PUĶU VEIK
AR KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMATNIEK
pārcēlies
uz 858 Bathurst St., vienu
no Bloor St.
TĀLRUNIS LĪDZŠINĒJAIS
Gaidīsim klientus jaunajās
telpās, bet rudenī atkal ve
paplašinātā veikalā modern

SKOLĀM UN JAUNA
AUSTRAS ANDERSONES - PLA
100 dziesmu un rotaļu krāju
AUGSIM LATVIJA
(meldijas un teksti; kabatas for
Pasūtināms
494 Sammon Ave.
Toronto 6, Ontario
Grā

VENUS
PUĶ
sak
vaja
● Latviešu k
● Ādas izstr
231 Roncesvall
LE 4-4645; LE

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veika
Ieriko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz
no pl. 1 līdz 6 vakarā.
● IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNE
161A Roncesvalles Ave., Toronto,

Nule saņemtas grāmatas
E. Dunsdorfs un A. Spekke — LATVIJAS
1500 — 1600
Z. A. Ozols — LATVIA — A Selected Bibl
CEĻI — Literātūras zinātne — rakstu krā
DV grāmatnīcā,
123 Huron Street, Toronto

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800.
445 Pape Ave., Toronto.

JA
30-tos vē
latvieš
Kana
Nopietni
adresēt
O

TAUTIEŠ
pirms nododat iespiešanai sav
iespiedumdarbus citur, saz
LATVIJA - AMERIKĀ - SPI
Mēs iespiežam
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪG
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU V
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU
VĒSTUĻU VEIDLAPAS
GRĀMATAS, ŽURNĀ
Labs darbs. — Mērenas
PASŪTĪNĀJUMUS LŪDZAM NOD
123 Huron St., Toronto 2
CANADA.
Tel. EM 8-0792
CODE 416

...SI SAVUS IPAŠUMUS!
... GREENWOOD: Atsevišks ...u bungalovs ar pagrabā iz... apkure un privāts iebrau... cena $ 15.000,-, iemaksa —
...EKIEM UZ 3 GADIEM UZ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

...RBĪBA

...NKAS

Nav tikai pietiekoša latviešu „banku" tīkla, nav vēl savas latviešu kreditsabiedrības visos „pagastos", kas apsaimniekotu mūsu naudu un kreditu. Esošās latviešu „bankas" ASV un Kanadā ne tuvu nesedz naudas un kredita darījumus, ko ikdienā un jo sevišķi algas izmaksas dienās apgrozām sveštautiešu bankās, kā arī preču un pakalpojumu tirgū.

ASV tikai 3 proc. no visiem noguldījumiem glabājas kreditūnijās. Ja arī mēs, latvieši, no saviem ietaupījumiem 3 proc. noguldītu paši savās „bankās", tad to kopbilance katru gadu pieaugtu par apm. 1 milj. dol.

Amerikāņiem ap 10 proc. no aizņēmumiem dod viņu pašu kreditūnijas. No mūsu latviešu parādu saistībām labi, ja 1 proc. naudu ir aizņēmušies pašu „bankās", bet visu pārējo kreditu meklējam pie sveštautiešiem un smagi pārmaksājam. ASV katrs trīspadsmitais un Kanadā pat katrs sestais pilsonis ir biedrs kādā kreditūnijā. Kopā par abām šīm valstīm, kas mūsu tēvu laikā kooperāciju vēl nepazina, tagad katrs vienpadsmitais pilsonis piedalās kreditkooperācijā — ietaupījumus nogulda un vajadzības brīdī naudu aizņemas pats savā „bankā", savā kreditūnijā. Ja šos skaitļus attiecinātu uz ASV un Kanadas latviešiem, tad mūsu „bankām" kopā vajadzētu būt ap 7000 biedru, vai apm. 3 reizes vairāk kā patlaban. Pašu kredits, nauda un „bankas" ir drošākais ceļš uz labklājību un neatkarību ne tikai saimnieciskā laukā vien, bet arī mūsu kultūras druvā un nacionālās kopības centienos, jo bez materiālās bazes un līdzekļiem neviens mērķis nav sasniedzams un neviens nodoms nav īstenojams. Priekšā stāv tāls ceļš, grūtības, neticīgo šaubas un savtīgo spriedelētāju kūtrība. Tas viss jāpārvar — jāpārvar mums pašiem kopīgā darbā, pildot pienākumu pret sevi, savu tautu un tēvzemi.

Mag. oec. J. Platais

...ZINTIS

...a nekā, bet no meitenes acīm ...mēs skaidri redzam, ka viņa ir ...emīlējusies, ka viņa mīl. Nekādi ...ārdi to nevarētu pateikt skaid...āk un skaistāk.

...ar saldiem un rūgtiem vārdiem

Vai nav tā, ka mums labāk ...atik saldi un liekuļoti vārdi, ...ekā rūgti, bet patiesi vārdi?

Patiesība, kaut bieži vien tā ...emēdz būt salda, tomēr ir un ...aliek patiesība.

...ar vislielāko īstenību

Vai nav tā, ka dzīve bez tei...ām un sapņiem būtu tukša un ...elēki vienmuļa? — Īstenībā tei...as un sapņi ir ne vien visu ...ādreiz bijušo visreālākā at...lāzma, bet teikas un sapņi pa...iesībā ir arī vislielākā īstenība; ...stenība, kas pārdzīvo visu citu.

...ar īstu laimi

Ja kāds savu laimi mēdz iz...liegt ar ārīgu skaļumu, tad ro...as jautājums, vai tā nav vien...ārša izlikšanās.

Vai nav tā, ka īsta laime mēdz ...ūt klusa, kautra un nopietna?

Pret laimi aizvienam jāizturas ...r klusu un cēlu godbijību, bez ...iškīga skaļuma.

...ar sastapšanos ar skaistumu

Ne jau kuru katru dienu skais...ums krusto mūsu ceļus, tamdēļ ...astopoties ar skaistumu, lai iz...ramies tā, it kā šī būtu mūsu ...ēdējā izdevība dzīvot skaistumā ...i skaistuma tuvumā.

Cilvēka mūžs ir garš, bet ...kaistums dažkārt ilgst tikai ...azu mirkli, tādēļ lai nepaejam ...kaistumam garām.

Edvarts Tūters

PROF. ALEKŠA RUBUĻA
LATVIAN LITERATURE
30 latviešu autoru
45 prozas darbi mūsu labāko tulkotāju sniegumā.
LABĀKĀ DĀVANA KATRĀ GADĪJUMĀ.
Cena $ 7,00 plūs 25¢ pasta izdevumiem.
Dabūjama tieši apgādā
DAUGAVAS VANAGS
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.
Grāmattirgotājiem atlaide.

LOTUS PUĶU VEIKALS
AR KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SALONU
pārcēlies
uz 858 Bathurst St., vienu bloku ziemeļos no Bloor St.
TĀLRUNIS LĪDZŠINĒJAIS — LE 3-3834
Gaidīsim klientus jaunajās pagaidu telpās, bet rudenī atkal vecajā vietā, paplašinātā veikalā modernā jaunceltnē.
ARVIDS TĪRUMS
LOTUS

SKOLĀM UN JAUNATNEI
AUSTRAS ANDERSONES - PLAMPES
100 dziesmu un rotaļu krājums
AUGSIM LATVIJAI
(meldijas un teksti; kabatas formāts.)
Pasūtināms
494 Sammon Ave. Toronto 6, Ontario
Cena $ 1.50
Grāmatnīcām atlaide.

VENUS
PUĶU VEIKALS
- Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
- Latviešu keramika.
- Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba
A. PUTNIŅŠ

A. EGLĪTIS—
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.
IZĪRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Nule saņemtas grāmatas
E. Dunsdorfs un A. Spekke — LATVIJAS VĒSTURE 1500 — 1600 .... $ 15.00
Z. A. Ozols — LATVIA — A Selected Bibliography .... $ 2.15
CEĻI — Literatūras zinātne — rakstu krājums .... $ 3.20
DV grāmatnīcā,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus līdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800.
445 Pape Ave., Toronto.

JAUNEKLIS
30-tos vēlas sarakstīties ar latviešu meitenēm no Kanadas vai ASV.
Nopietni domātas vēstules adresēt šim laikrakstam
Offerte „518"

TAUTIEŠI,
pirms nododat iespiešanai savus iespiedumdarbus citur, sazinieties ar
LATVIJA - AMERIKĀ - SPIESTUVI
Mēs iespiežam
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKATUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.
CANADA.
Tel. EM 8-0792
CODE 416

LATVIEŠU BANKAS KALENDĀRA SLUDINĀTĀJU IEVĒRĪBAI
Tās firmas, kas vēlas ievietot sludinājumus latviešu bankas kalendārā, lūgtas tos pieteikt Toronto latviešu kreditsabiedrībā līdz 7. septembrim.
27 Bloor Street East, tel. 924-2775
vai pie
P. RASIŅA — tel. 483-5761, Toronto.

ELIZABETE OZOLIŅŠ,
dzimusi AULIS

Dzimusi 1890. gada 30. novembrī Rīgas Jūrmalā, mirusi 1964. gada 20. augustā Toronto.

SV. ANDREJA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES PALĪDZĪBAS FONDS TORONTO

Mūsu biedrs un ilggadīgais revīzijas kom. sekretārs

Ziedonis Šuriņš

dzimis 1915. g. 8. jūlijā, miris 1964. g. 19. augustā Toronto.

SV. JĀŅA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO PALĪDZĪBAS FONDS.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto, LE 5-6792

KOKAPSTRĀDĀŠANAS FABRIKĀ THORNHILL
VAJADZĪGI STRĀDNIEKI un STRĀDNIECES SEKOJOŠAM DARBAM:
Vīrieši ar darba pieredzi pie koka apstrādāšanas spiedes.
Sievietes pie mazu kokapstrādāšanas mašīnu apkalpošanas, ar pieredzi fabrikā pie slīdošās lentes.
Labs atalgojums gabaldarbiem kvalificētiem strādniekiem.
Lūdz zvanīt 285-6243, Mr. VAARSI, vai pieteikties personīgi.
NORDEN BUILDING PRODUCTS LTD.
68 GREEN LANE, THORNHILL, Ont.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
12 Richmond Street East, Toronto 1, Ontario,
Tel. EM 6-5946.
Suite 107
RO 6-8354 (mājās).
Atvaļinājumā no 15. — 30. aug.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU.
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-
pārējām summām 10%
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNIECĪBU NODAĻA,
123 Huron St., TORONTO 2-B, ONT. CANADA

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

Ir liela starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
palīdz Jums nelaimes gadījumā.
PL 9-0266.

Vajadzīga SIEVIETE
eiropiešu delikatešu un gaļas veikalā
Jāpalīdz pie cepšanas un veikala apkalpošanas 4—5 dienas nedēļā.
Inform.
ESTO MEAT
691 Mt. Pleasant Rd., Toronto 7.

BLOOR - JANE rajonā
izīrējamas
2 istabas, virtuve un privāta vannas istaba
I stāvā bezbērnu pārim.
Zvanīt 766-6908, Toronto. pēc plkst. 6 vakarā.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto.

MIEŽU MILTI
RAUPJUMĀ
dabūjami visos latviešu un igauņu veikalos Toronto.
Izsūtām uz pieprasījumu visā Kanadā.
A. ANŠMITS,
443 Quebec Ave., Toronto 9.

Izdaru visāda veida
APMETUMU DARBUS
iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tiles).
Darbs garantēts.
BRUNO LIELBĀRDIS
769-8280, Toronto.

A. LAGUNS
APKURU IERĪKOTĀJS
204 Oakwood Ave.,
LE 1-6583, Toronto.

APSTĀKĻU DĒĻ LĒTI IZPĀRDOD
latviskus rokdarbus, audumus, adījumus.
1187 Dufferin St., Toronto.
Tel. 531-6076.

ALFRED STIKUTS
TORONTO REAL ESTATE BOARD
REALTOR
481-0431
592 Mt. Pleasant Rd., Toronto 7.

H. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANES BIROJS
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

COLUMBUS STEAMBATH AND HEALTH CLUB
tagad atvērts publikas lietošanai. Gaisa vēdināšana, Sauna, turku, ēģiptiešu sutas vannas, masāžas, sejas masāžas, vingrošana svara samazināšanai, kalnu saule, roku un kāju nagu kopšana. Atsevišķi nodalījumi vīriešiem un sievietēm. Atvērts katru dienu no plkst. 11 rītā līdz 12 vakarā.
131 BLOOR ST. W., pie Avenue Rd., Colonnade celtnē, tel. WA 5-6383, Toronto.

RAKSTI JAUNATNEI
MĒS
Dāviniet svētku, dzimšanas un vārda
Gada abonements resp. 6 burtnīcas tikai $4.-. Pieprasiet paraugnumurus. Naudu un pasūtinājumus adresēt:
2308 DRUMMOND RD., MĒS saimniecības daļai, E. Šteinbachs, Niagara Falls, Ontario.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

VALUDE
Pulksteņi un rotas ar dimantiem, pērlēm, krāsainiem akmeņiem un dzintariem.
Pulksteņu un rotu labošana.
Gravēšana.
Latviešu mākslinieku gleznas.
Veikals atvērts no plkst. 10.00 — 18.00, piektdienās līdz 20.00.
Zeltkalis ANTONS KIVLENIEKS
964½ Bloor Str. W., Toronto 4, Ont. tālr. 533-2837
Pieprasiet jauno latvisko rotu katalogu.

Toronto Window MFG Co. Ltd.
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS
darbā 285-1471, mājās BA 5-5314.

KAS? KUR? KO? TORONTO

PĀRTIKA - DELIKATESES

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. CUKULS

ERIC KRAUS R. E. 10 Eastwood Rd. Ho 1-8158
Pārstāvis: KONST. KĀRKLIŅŠ, mājās HO 6-5024.
Īpašumi visos pilsētas rajonos.
Māju pircējiem sagādājam aizdevumus.

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
ALEX DOORS
pagatavo un pārdod tautiešiem koka durvis visādos lielumos un veidos, pēc vēlēšanās izgrezno vai labo arī vecās.
VEIC PĀRĒJOS KOKA DARBUS.
Tel. 769-2156, Toronto.

BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
316 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

DAŽĀDI

Everlast Heating Co. LE 1-1101
52 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

GEORGE A. FALLIS, Q.C., B.A., LL.B.
BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS & DOUGLAS
Barristers and Solicitors
EM 3-4451 365 BAY STR.

Krāsu un baltmelnās filmas
attīstīšana palielinājumi
duplikāti un citi darbi ar izcilu kvalitāti
atlaide
BENJAMIN Film Laboratories
51 Duchess St. EM.3-6496

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3. Ont. Tālrunis LE 5-1470

SLAPJĀS MEISTARSACĪKSTES

Lietus un izmirkušais skrejceļš daudz netraucēja Kanadas latviešu meistarsacīkstes vieglatlētikā. Tās notika 22. un 23. augustā, sniedzot spraigas un interesantas sacensības. Labu izdošanos sekmēja prāvais dalībnieku pulks no ASV.

Pirmās dienas sacensības notika Toronto Biča stadionā 200, 400 un 1500 m skrējienos, jo Sidrabenē tik gara skrejceļa nav. Pielijušajā un mīkstajā skrejceļā labus rezultātus sasniedza talantīgais jaunās paaudzes sprinters Juris Zivtiņš (Otava).

Visas mešanu, lēkšanu un sprinta skrējienu sacensības notika otrā dienā Sidrabenē. Laika apstākļiem uzlabojoties, sacīkstes noritēja nevainojami, jo rīkotāji — Latviešu sporta apvienība Kanadā — bija parūpējušies par skrejceļa nosusināšanu. Pirmoreiz vieglatlētikas meistarsacīkšu vēsturē skatītāji pieredzēja vīriešu sacensībās tik spraigu „dueli", kādu izcīnīja Juris Zivtiņš un Toronto ģimnazijas meistars, mešanas disciplīnu speciālists — Ivars Zvaigznīte.

Līdz pat pēdējai sacensībai punktu kopvērtējumā, trīscīņā vadībā atradās otavietis Juris Zivtiņš, un daudzi viņu jau ieskatīja par Selonijas ceļojošās balvas šī gada uzvarētāju. Bet pēdējā sacensībā — trīssoļlēkšanā pārāks bija I. Zvaigznīte, uzvarot ar 12,87 m, otrā vietā atstājot savu sīvo konkurentu ar 12,43 m atzīmi.

Pārrēķinot rezultātus pēc desmitcīņas punktu tabulām, ar nelielu, 10 punktu starpību, šī gada izcilākā atlēta, trīscīņas uzvarētāja godu ieguva Ivars Zvaigznīte. Viņam uzvaru un 1975 punktus kopā, deva šādi 3 labākie rezultāti (Lodē — 13,75 m; šķēpā 53,91 m un trīssoļi 12,87 m).

Jurim Zivtiņam 1965 punktus deva noskrietie 100 metri — 11,5 sek., 200 metri — 24,1 sek. un 400 metri — 53,2 sek.

DV Kanadas valdes ziedoto ceļojošo balvu par sacīkstēs sasniegto augstvērtīgāko rezultātu ieguva Zigurds Ildens.

Viņa sasniegums lodes grūšanā 13,81 metrs deva pēc tabulām 751 punktu, kas bija labākais sasniegums abu dienu sacensībās.

Kā vīriešu, tā sieviešu sacensībās abu lielu balvu izcīņa notika jau piekto reizi. Godinot kādreiz Latvijas brīvvalsts laika izcilā sportista un sporta darbinieka, nelaiķa Rob. Plūmes piemiņu, pirms pieciem gadiem Latviešu sporta apv. Kanadā ziedoja lielu ceļojošo balvu sieviešu sacensībām, bet korp. Selonijas saime — latvisku kausu vīriešu sacensībām.

Sieviešu sacensībās kopš balvas dibināšanas četras reizes nepārspēta ir palikusi Līga Tālberga (Grand Rapidi). Aizvadītās sacīkstes pierādīja, ka Līgai Kanadā izaugušas spēcīgas konkurentes, un vai nākošajā sezonā balva atkal ceļos uz ASV, uz šo jautājumu grūti atbildēt.

Sacīkšu lielākais pārsteigums bija 15 gadus vecā Kaiva Ceļdoma, kas latviešu sacensībās piedalījās pirmoreiz. Viņa uzvarēja augstlēkšanā un parādīja lieliskus dotumus sprinta skrējienos. Kaiva dzīvo Toronto „pievārtē" Okvillē un šovasar regulāri sākusi treniņus piedzīvojušā trenētāja vadībā, tā kā nākošajā gadā no viņas var sagaidīt lielu pārsteigumu. Tikpat daudzsološas ir torontietes Iļga Āboltiņa un Laila Stūre.

Pārsteiguma balvu saņēma sacīkšu jaunākā dalībniece 12 g. v. Andra Ulmane.

Sacīkstēs piedalījās arī kādreiz Latvijas laika izcili sportisti. Visveiksmīgāk šos „vecās klases" atlētus pārstāvēja milvokietis Jānis Plīsis, izcīnot uzvaru vesera mešanā.

Žēl, ka šogad skatītāju rindās bija jāpaliek pagājušā gada Selonijas balvas izcīnītājam Jurim Pūcem. Treniņā olimpisko kandidātu pārbaudei Juris bija savainojis muguru, — un tā nu šovasar mūsu izcilo jaunās paaudzes atlētu sporta sacensībās neredzēsim.

Meistarsacīkšu techniskie rezultāti:

Vīriešiem:

100 m skrējienā: J. Zivtiņš 11,5 sek., V. Priedītis 11,5 sek., J. Priedītis 11,6 sek.

200 m skrējienā: J. Zivtiņš 24,1 sek., J. Eichmanis 24,2 sek., J. Priedītis 24,3 sek.

400 m skrējienā: J. Zivtiņš 53,2 sek., J. Priedītis 55,4 sek., V. Priedītis 59,4 sek.

1500 m skrējienā: J. Priedītis 5 min. 19,5 sek., U. Vimba 5 min 30,8 sek. (Piezīme: skrējiens notika pilnīgi izmirkušā skrejceļā).

Tāllēkšanā: I. Zvaigznīte 6,24 m, J. Zivtiņš 6,16 m, I. Pommers 6,14 m.

Trīssoļi: I. Zvaigznīte 12,87 m, J. Zivtiņš 12,43 m, I. Pommers 11,74 m.

Vesera mešanā: J. Plīsis 37,58 m, Z. Ildens 31,62 m, A. Bergvalds 31,45 m.

Šķēpa mešanā: I. Zvaigznīte 53,91, E. Purgalis 46,81, U. Vimba 44,40.

Augstlēkšanā: P. Vilks 1,55 m, A. Bergvalds 1,55 m, U. Vimba 1,50 m.

Lodes grūšanā: Z. Ildens 13,81 m, I. Zvaigznīte 13,75 m A. Bergvalds 12,52 m.

Diska mešanā: I. Zvaigznīte 38,50 m, I. Mežaraups 35,95 m, J. Plīsis 35,68 m.

Sievietēm:

60 m skrējienā: L. Tālberga 8,4 sek., I. Āboltiņa 8,6 sek., L. Stūre 8,7 sek.

100 m skrējienā: L. Tālberga 13,7 sek., I. Āboltiņa 13,8 sek., K. Ceļdoma 14,0 sek.

Augstlēkšanā: K. Ceļdoma 1,35 m, L. Tālberga 1,30 m, L. Stūre 1,30 m.

Diska mešanā: V. Viškere 28,56 m, Dz. Pasteniece 27,23 m, V. Ādmine 24,74 m.

Lodes grūšanā: Dz. Pasteniece 10,12 m, V. Viškere 8,97 m, V. Ādmine 8,12 m.

Šķēpa mešanā: M. Tālberga 23,89 m, T. Īberga 22,53 m. V. Viškere 22,30 m.

Tāllēkšanā: L. Stūre 4,[illegible] m, L. Tālberga 4,57 m, I. Āboltiņa 4,50 m.

Sacīkstes bija labi organizētas, neskatoties uz lielajiem apstākļiem, noritēja raiti.

Uzvarētājus apbalvoja LSAK priekšsēdis J. Ādminis.

J. Liģers

PASTAIGA PA KANADAS NACIONĀLO IZSTĀDI

CNE (A. K.) — Šogad Kanadas nacionālā izstāde liekas iespaidīgāka, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem. Tas varbūt tā dēļ, ka izstāde rūpīgāk izplānota un Džeka Artūra lieluzvedums saistošāks un teātrāli pievilcīgāks.

Nav šaubu, ka uzveduma „nagla" ir amerikāņu TV komiķis Džeks Karters (Jack Carter), bet tūlīt aiz viņa nostājas pašu torontiešu izdaudzinātās „Canadettes" ar hula deju izpildījumu. No latviešu puses Grandstand Show vakara izrādēs piedalās 3 mūsu jaunās paaudzes dejotājas – Dace Priedīte, Daira Sproģe un Taida Īberga.

Pirmās divi dienas izstādi jūtami traucēja lietus, kas nepārstāja pat tad, kad CNE lieluzvedumam vajadzēja sākties. Tā pirmajā vakarā uz izrādi ieradās tikai 4000 interesentu. Arī sestdienas vakarā lieluzvedumu piemeklēja lietus. Šajā sakarā CNE vadība tika „aplaimota" ar sūdzības vēstulēm un mutvārdu pārmetumiem no visām pusēm. Protams, pareizāk būtu bijis, ja abas izrādes būtu atliktas sliktā laika dēļ.

Bet par spīti mākoņiem un lietum, atklāšanas dienā izstādi apmeklēja 95.000 torontieši, bet nākošajā dienā šis skaitlis gandrīz trīskāršojās.

Katram, kas cer apmeklēt šo lielo izstādi, ieteicams iegriezties automašīnu celtnē un pakavēties pie jaunākajiem modeļiem. Visumā, sevišķu jaunumu auto nozarē tikpat kā nav, ja atskaitām Forda jaunāko izlaidumu Mustangu un Mercedes Benz 230 SL sporta vāģi. Mustangs stila ziņā ir vispievilcīgākā mašīna ASV autorūpniecībā. Un arī cena ir pieņemama. Lētāko Mustangu ar sešiem cilindriem var iegādāties jau par $ 3.000,-.

Mercedes sporta auto ir, protams, vēl izskatīgāks par Mustangu, bet arī krietni dārgāks. Vienkāršais mirstīgais var tikai pamielot acis un labākā gadījumā piesēsties pie stūres šajā lepnajā sporta vāģī, bet par braukšanu nav ko domāt — tas maksā ap $ 12.000,-.

Pāri ielai, nākošajā celtnē bija patīkami iepazīties ar jaunākajiem sasniegumiem radio un televīzijas laukā. Radio aparāti kļūst arvien mazāki, un šī parādība novērojama arī pie televīzijas aparātiem. Sakarā ar lielo pieplūdumu, arī cenas jūtami kritušās. Savā „uzvaras gājienā", šķiet, patlaban ir krāsu televīzija. Visas pazīmes rāda, ka pēc pāris gadiem „kino" mājās — un pie tam krāsās — būs tikpat populārs kā šujammašīna vai veļas mazgājamais aparāts. Tagad par krāsu televīzijas aparātu jāizdod vismaz $ 600,-.

Kad acis bija kļuvušas miglainas, skatoties televīzijā, un ausis aizkritušas, klausoties Hi-Fi un Stereo skaņu aparātos, mans draugs ierunājās: „Iesim apskatīties jaunākās mājas."

Pēc šīs ekskursijas devāmies uz sporta halli, un pēc tam uz Modern Living Centre. Tomēr drīzi vien mūsu ceļi šķīrās: es gāju uz parku klausīties tautas mūziku — „folkniķus", kamēr mans draugs mēģināja noskaidrot ceļošanas iespējas uz Tahiti salām.

Mūzika Kanadas nacionālā izstādē ir gandrīz uz katra soļa. Bandshell laukumā ir vienmēr kāds uz skatuves, rūpējoties par jūsu mūzikālās baudas apmierinājumu. Tautas dziesmu koncerti notiek vakaros, bet pa dienu uzstājas dziedātāji (parasti koŗi) un instrumentālisti. Un tā umpampā skaņas plūst nepārtraukti visu dienu. Par nopietnu mūziku rūpējas Toronto Karaliskās konservātorijas studenti ar sacensībām īpaši iekārtotā Mūzikas auditorijā.

Pēc 5 stundu maratonsoļošanas pa CNE laukumu un plašo Midway, mēģināju atrast vietu, kur apsēsties un atvilkt elpu. Bet kā par nelaimi no pūšanās nekas nesanāca. Draugs atgriezās un mudināja mani atkal uz soļošanu.

Visa garā ekskursija pa CNE noslēdzās preses celtnē pie „karstiem suņiem" un melnas kafijas.

„How do you like the Ex?" — jautāja preses šefs Povells.

Pārguris no lielās staigāšanas tomēr paguvu izdvest: „It's great."

Šefs uz to pasmaidīja ar simpatisku uzmundrinājumu: „Es atnesīšu vēl vienu kafiju." Tā viena diena bija pavadīta Kanadas lielākajā izstādē.

A. Kalniņš

Kanadas nacionālā izstādē ievērību saista Eiropas firmas jaunākais modelis.

Miris mūsu mīļais

Arnolds Kārlis Pampe

el. - inž.

Dzimis 1900. g. 30. oktobrī Majoros, Rīgas Jūrmalā.
Miris 1964. g. 17. augustā Placervillē, Kalifornijā.

Augšā aiz zvaigznēm,
Tur vilšanās nava,
Gaišs tur un skaidrs
Un atklāts ir viss.

MILDA PAMPE AR BĒRNIEM UN MAZDĒLU.

CIEMOŠANĀS . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

apciemojis latviešus Oldenburgā, Farelē un Delmenhorstā. Visās šinīs vietās iekārtotas modernas veco ļaužu mītnes, kur mājvietu atradušas latviešu sirmās māmuļas un tēvi. Vecie ļaudis ir labi apkopti un aprūpēti, tomēr viņi reizēm jūtas ļoti vientuļi. Tādēļ katrs apciemojums ir sirsnīgi gaidīts, un tādās reizēs pārrunas neapsīkst pirms šķiršanās. Daudziem, it sevišķi Farelē, ir arī labi iekopti ģimenes dārziņi, jo tādus var dabūt katrs, kas vien to vēlas.

Vecie ļaudis sevišķi iecienījuši vietējo mācītāju P. Urdzi, kas viņus it bieži apmeklē. Viesošanās laikā notikuši arī kapu svētki Olmštatē un Farelē. Olmštatē, kas ir Oldenburgas priekšpilsēta, ir ap 100 latviešu kapu kopiņu, starp tām arī ģen. R. Bangerska. Interesanti atzīmēt, ka Olmšatē ir arī Rīgas un Kurzemes ielas. Vispār pilsētas seja ļoti mainījusies — modernizējusies, ar lieliskām jaunceltnēm, veikaliem un ērtu satiksmi.

Rosīgs darba lauks šeit paveŗas vietējai DV Oldenburgas nodaļai, ko pašreiz vada V. Lēmanis. Tā izkārtojusi veco ļaužu braucienu uz Hamburgas dziesmu svētkiem, bet katru gadu rīko Ziemsvētku eglītes, kas izmaksā ap 1500.- DM. Ievērojams ir arī informācijas darbs, un tā, piem, 14. jūnija akcijā vietējā DV nodaļa savākusi $500.-. Labi iekārtota ir DV bibliotēka, kurā pašreiz atrodamas ap 5000 latviešu grāmatu. Arī to izmanto galvenokārt vecie ļaudis un kaŗa invalidi. Runājot par veciem ļaudīm un kaŗa invalidiem, R. Puriņš uzsveŗ sevišķi priekšzīmīgo sociālo apgādi, ko izveidojusi Rietumvācijas valdība. Tā sniedzas ne tikai materiālā plāksnē, bet arī garīgā, dažādu sarīkojumu un kultūras pasākumu veidā.

R. N.

KANADAS DV ŠAUŠANAS MEISTARSACĪKSTĒM TUVOJOTIES

Jau ilgi gadi pagājuši kopš tā laika, kad latviešu karavīrs bija spiests nolikt un atstāt aiz sevis savu kara gados iemīļotāko un uzticamāko draugu, savu šauteni. Daudzi no bijušajiem Latvijas aizstāvjiem, kas izkaisīti pa daudzām pasaules zemēm, var teikt, ka palikuši dzīvi tāpēc, ka pratuši šauteni. Šodien mums nav sevi jātrenē šaušanas mākā, lai sevi aizstāvētu; šeit mēs to piekopjam kā sporta veidu. Sevišķi pēdējos divi gados šaušanas sportam tiek piešķirta liela interese.

Ar prieku jāmin, ka tagad šaušanas sportam pievēršas arī mūsu vanadzes un jaunatne. Patīkami redzēt mūsu jauniešus plecu pie pleca ar savu vecāko brāli vai tēvu sacenšoties par uzvaras.

Šogad DV Kanadas mērogā šaušanas sacensības tiek rīkotas 5. septembrī Bērzainē, DV Toronto nodaļas techniskā izkārtojumā.

Spriežot pēc ienākušajiem pieteikumiem, sacensības solās izvērsties par plašākajām Kanadā. Spriežot pēc rezultātiem, kādi sasniegti dažās nodaļu sacensībās, var secināt, ka arī konkurence būs ļoti stipra. Paredzams, ka sacensībās piedalīsies 7 DV nodaļas, bet korespondences ceļā sacensībās piedalīsies 7 DV nodaļas, bet korespondences ceļā ir uzņēmies A. Preiss, kurš nebūs svešinieks sacensību dalībniekiem, jo no pirmajām DV šaušanas sacensībām ir bijis aktīvs šāvējs un pēdējos gados lietpratīgi vadījis sacīkstes.

No iepriekšējiem gadiem pierādījies, ka sacensībās ierodas arī kupls skatītāju un viesu skaits, kādēļ rīkotājiem radās doma parallēli šaušanas sacensībām rīkot arī citas sporta spēles, kuŗas apmeklētāji, kas nepiedalās šaušanas sportā, varētu piedalīties volejbolā, virves vilkšanā un citās sporta spēlēs. Ka tas apmeklētājos ir atradis atsaucību, pierādījās pagājušajā gadā Kičenerā rīkotajās šaušanas sacensībās un salidojumā, kādēļ arī šogad DV Toronto nod. techniskā izkārtojumā parallēli šaušanas sacensībām tiek rīkotas virves vilkšanas un volejbola sacīkstes, kā arī māla baložu šaušana.

Vakarā ir paredzēts ugunskurs un zaļumballe ar daudziem tik pazīstamo latviešu deju orķestri E. Zakula vadībā.

Ir daudz darīts, sevišķi no DV Toronto nod. puses, lai šī diena izvērstos par plašiem svētkiem. Izmantosim varbūt šogad pēdējo nedēļas nogali brīvā dabā Bērzainē, kur varēsim vērot mūsu labākos Kanadas DV šāvējus sacensībās, kā arī piedaloties paši dažādās sporta spēlēs un dejas priekos.

Uz redzēšanos Bērzainē 5. septembrī!

A. Taube,
DVKV kultūras un sporta d.v.

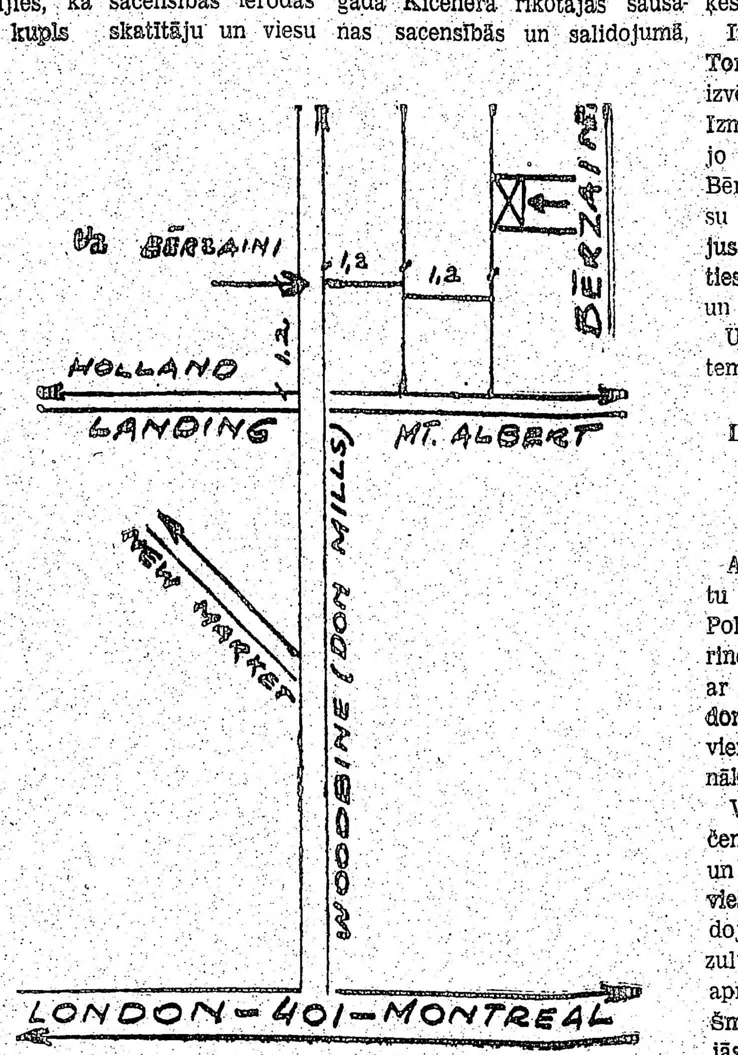

Šī karte atvieglinās nokļūšanu Bērzainē.

ŠACHS

ASV studentu vienība, studentu pasaules olimpiskās spēlēs Polijā, sasniedza 28 punktus, ierindojoties 4. vietā. Pirmo vietu ar 31½ punktiem izcīnīja Padomju Savienības vienība. ASV vienībā atkārtoti ar labiem panākumiem spēlēja Ivars Kalme.

Vudstokā Hudsonas ielejas čempionātā uzvarēja D. Šulcs un P. Šteiners, bet vienīgais latviešu pārstāvis V. Šmits ierindojās dalītajā 4. vietā ar 3:2 rezultātu. Arī Dačess (Duchess) apriņķa meistarības turnīrā V. Šmits ar 4½ punktiem ierindojās 4. vietā, pirmo vietu iegūstot D. Meijersonam.

V. Š.

KANADAS BAZNĪCĀS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p. p.

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv Andreja baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto 200 Balmoral Avenue. Toronto 7; tel. 921-3327.

30. augustā, plkst. 10 rītā dievkalpojums baznīcā. Sprediķos viesis mācītājs J. Vējiņš no Bafalo.

6. septembrī, plkst. 10 rītā dievkalpojums baznīcā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā. 361 Danforth Ave.

30. augustā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

Vasaras skola š. g. 24. — 28. VIII, no plkst. 10 — 1,30 dienā.

30. augustā, plkst. 11 pr. p. dievkalpojums,

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

20. septembrī, plkst. 3,30 p. p. Bībeles svētku dievkalpojums ar dievgaldu, dziesmu lapiņas, māc. J. Prauliņš.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

13. septembrī, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

6. septembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš

VANKUVERA

Māc. K. Rampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

MONTREALA

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

Mācītāja Viestura Šēfera vadītie dievkalpojumi augusta mēnesī notiks draudzes lauku īpašumā Tērvetē; tad draudzes dievkalpojumu pilsētā nebūs, jo baznīca tiek iekšpusē remontētā.

Tērvetē dievkalpojumi notiks:
30. augustā, plkst. 11 no rīta.

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

30. augustā, plkst. 7,00 vakarā dievkalpojums.

6. septembrī dievkalpojums nenotiks.

13. septembrī dievkalpojums pl. 1,30 p. p.

20. septembrī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

27. septembrī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10,45 — 11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājā.